

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΧ. ΒΑΝΤΖΙΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΟΙΪΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ 1940-41

Τιμώντας όπως κάθε χρόνο, την μνήμη της κήρυξης του Ελληνοϊταλικού πολέμου του 1940, στον οποίο συμβολή της Ηπείρου, αλλά και Ζαγορίου ειδικότερα, ήταν σημαντική αναδημοσιεύουμε από το τεύχος της «Ηπειρωτικής» το ακόλουθο σχετικό κείμενο αλησμόνητου συμπατριώτη Γεωργίου Αχ. Βάντζιου.

Ιταλικές δυνάμεις αποτελούμενες από την 8η Μεραρχία Αλπινών «Τζούλια» και από εν Σύν/μα Β. Πυρ/κού, εν Τάγμα Μελανομένων και εν Τάγμα Βερσαλλιέζ προχώρησαν από τον Γράμμον της Πίνδου και αφού ανέτρεψαν το απόσπασμα Πίνδου διοικούσαν από τον Συν/χην Δαβάκην Κωστ. εισέδυσαν διά του Αώου μέ-δυστράτου - Βωβούσης με σκο-να να φθάσουν εις Μέτσοβον και να περικυβήσουν την οδικήν αρτηρίαν οχυρώσεως της 8ης Μεραρχίας αννίνων. Μετσόβου- Καλαμπά-ς). Ως γνωστόν, κατόπιν αντεπι-σεως μας οι Ιταλοί υπεχώρησαν πίκτος πρὸς Κόνιτσαν και περι-έχθησαν τα υπολείμματα της Με-ρχίας «Τζούλια» υπό την υιοστή-ην της Μεραρχίας «Μπάρι». Εκεί ανήλθη σκληρῶς παρὰ το Δίστρα-η Ταξιαρχία Ιππικού υπό τον ν/χην Δημόκρατον Σωκράτην.

Όλοι αι δυνάμεις μας της περιο-της Πίνδου και του Αώου ευρί-οντο μακρὰν πάσης συγκοινωνίας αυτοκινήτου, μακρὰν πάσης επα-ης με κέντρα εφοδιασμού στρατιω-ή ἔστω και μη στρατιωτικά. Εἰς ταπρόσιτα βουνά και τας χαρά-ας της Πίνδου και του Αώου μό-τα αεροπλάνα θα ἤδυνάτο να οδιάσουν εις στιγμὰς ανάγκης τας δυνάμεις, αἵτινες εἶχον την εξῆς σύν-σην:

1) Απόσπασμα Πίνδου εκ τριῶν νημάτων και μιας πυροβολαρχίας από τον Συν/χην Δαβάκην Κωστ.

2) Τομεὺς Αώου υπό τον Αντι-ν/χην Φριζήν Μορδ. εκ του εις Δίστραν Τάγματος 4ου Πεζικού ν/τος μετά πυροβολαρχίας και του Τάγματος Κονίτσης ως και του ν/κού πεζ. 15ου Συν/τος, του κα-ν/τος τας ορεινὰς διαβάσεις Πα-ν/κου και Ασπράκας. Ο εν λόγω το-εὺς εἶχεν εντολήν να αποφράξῃ τας ορεινὰς διαβάσεις μεταξύ των ορει-νῶν ὄρων Γκαμήλας και Κουκου-

ρούντζου.

Παραθέτω τα εις σελ. 140 της Πολεμικής Ιστορίας της 8ης Μεραρχίας κατά το 1940-41 του ενδόξου διοικητοῦ της, στρατηγού Κασιμή-τρου Χαράλ. αναγραφόμενα δια τον ανεφοδιασμόν των ἄνω μονάδων υπό των κατοίκων του Ζαγορίου και της περιοχῆς της Πίνδου εν γένει:

Επίσης και δια τον ανεφοδια-σμόν του Αποσπάσματος Φριζή Νοτ. του Αώου διετέθησαν κλιμάκια εξ ιδιωτικῶν φορητῶν κτηνῶν, ἅτινα λαν προθύμως παρέσχον οι κάτοι-κοι, χρησιμεύοντες και αυτοί ως ημιονηγοί. Αἱ δε γυναῖκες της περιο-χῆς Ζαγορίου και Πίνδου, πεφορτω-μένοι με βαρὺτητα κιβώτια πυρομα-χικῶν, ανερχομένης τας αποτό-μους κλιτεῖς του ορεινοῦ ὄγκου Γκα-μήλα και Παπίγκου, κομίζουσαι πυ-ρομαχικά εις τους μαχόμενους ἄν-δρας μας.

«Αὐταί εἶναι αι ηρωϊκαὶ γυναί-κες της Πίνδου, αι ὁποῖαι ὅπως αι γενναῖαι Σουλιώτισσαι συνέδραμον εις τον αγῶνα και πρόσφερον πολυ-τίμους υπηρεσίας πρὸς την Πατρίδα, η ὁποία οφείλει πρὸς αὐτάς βαθεῖαν εθνικὴν ευγνωμοσύνην».

Η 8η Μεραρχία, η Μεραρχία Ηπείρου λεγόμενη, εἶχε να αντιμε-τωπίσῃ τον ὄγκον των Ιταλῶν εις Καλπάκι, Παραμυθιάν, Γραμπάλαν κλπ θέσεις. Ἐμεινε ο αυτοκινήτο-δρομος Ιωαννίνων-Ζαγορίου, περὶ τα 35 χιλιόμετρα μέχρι της γέφυρας Κόκκορου, εις θέσιν λεγόμενὴν «Τέρμα», εις την χαράδραν του Βί-κου, πρὶν φθάσωμε εις Κουκούλι. Ἐπρεπε τα αυτοκίνητα να περά-σουν το ποτάμι του Βίκου και να φθάσουν στο Κουκούλι και ἐπ' εκεί στο Καπέσοβο διὰ να μεταφέρουν πυρομαχικά, τρόφιμα και ἄλλα εἶδη στο Καπέσοβο, τέρμα του αυτοκι-νητοδρόμου και ἀπ' εκεί με λόχους ημιονηγῶν ἢ μάλλον με τα εγχώρια μέσα (ἄνθρώπους και ζῶα) να διο-χετευθοῦν στο Τσεπέλοβο, ἀπ' εκεί στο Σκαμνέλι, ἀπ' εκεί στο Βρυσο-χώρι, πέρα ἀπ' τη Λαΐστα και μετά το Ηλιοχώρι, πίσω δηλαδὴ ἀπὸ την Τύμφη, ὅπου αι χαράδρες του Αώ-ου και τα γύρω χωριά δεξιὰ και αριστερὰ του ποταμοῦ, τα ὁποῖα προχωρῶντας κατελάμβανον οι Ιτα-λοί.

Εννοεῖται ὅτι στο Καπέσοβο εἶ-χαν μεταφερθῇ το καλοκαίρι, που περνοῦσε στο ποτάμι το αυτοκίνητο,

εφόδια δι' ἐνδεχόμενον εφοδιασμόν μακρῶν δυνάμεων πρὸς την Τύμφην.

Ἐπρεπε να γίνῃ μία ξύλινη γέ-φυρα στο ποτάμι του Βίκου, κοντὰ στην πέτρινη γέφυρα Κόκκορου, πε-ρὶ το 35 χιλ. δια να μεταφερθοῦν τά-χιστα εφόδια στο Καπέσοβο και ἀπ' εκεί πρὸς τας ἀνωτέρω κατευθύν-σεις.

Ἦμουν ως ἐφεδρος λοχαγὸς δια-χειρίσεως Δ) της του Αποσπάσματος Επιμελητείας της 8ης Μεραρχίας και η ἔδρα ευρίσκετο τότε προσωρι-νῶς εις το 19 χιλ. στις Καρνές. Σκέ-φθηκα ὅτι ἔπρεπε χωρὶς διαδικασίες, προτάσεις και ἐγκρίσεις κλπ. με πά-σαν σπουδὴν, νυχθημερόν να μετα-φέρω εφόδια δια να εφοδιάσω τες μονάδες που μάχονται στην Πίνδο, πίσω ἀπὸ την Τύμφη και στον Αώο. Αὐτὸ βέβαια εἰσήμαινε ὅτι ἔπρεπε να γίνονταν τα εξῆς: κατασκευὴ γέφυρας στο ποτάμι, οργάνωσις λόχων ημι-ονηγῶν κλπ. Ἀλλὰ χρόνος δεν υπήρχε, οὔτε καν ἡμέρες δεν ἔμεναν. Οι Ιτα-λοί προχωροῦσαν. Ἐκαμα μια ανα-φορὰ στη Διεύθυνση Μηχανικοῦ να στείλουν να κάμουν τη γέφυρα. Ἐμαθα ὅτι θα πάῃ αξιωματικὸς του μηχανικοῦ να κάμῃ αναγνώρισι και μελέτη και μετὰ ἐγκρίσι θα εἰνέτο η γέφυρα. Κατάλαβα εκ πείρας πότε θα γίνῃ...

Εἰς τους Ασπραγγέλους συνή-νησα ἓνα λαμπρόν πολιτικόν μηχαν-ικόν, ἐφ. αξιωματικόν του μηχανι-κού, ο ὁποῖος ἐπέβλεπε τα κατα-σκευαζόμενα οχυρωματικά, δρόμους κλπ. Κάτω Πεδινῶν-Γκραμπάλας. Ἦμουν μαζί με τον βοηθόν μου, ἐφ. υπολοχαγόν πεζικοῦ Φαγομένην Χα-ράλ., λαμπρόν αξιωματικόν δικηγό-ρον εκ Κερκύρας, ο ὁποῖος πολὺ ὀρ-θὰ μου ἔλεγε ὅτι θα την πληρώσω ἐγὼ τη γέφυρα ἂν την κάμω χωρὶς ἐγκρίσι δαπάνης κλπ ὅπως θα συνέ-βαινε παρ' ὀλίγον κατὰ την επιστρά-τευσιν του 1939 δι' ἄλλα ἔργα. Αὐτὸ το πράγμα δεν μπόρεσα να το κα-ταλάβω ποτέ. Ἀρχισα ὁμῶς να το καταλαβαῖνω, ὅταν μετά τον πόλε-μον ως πολίτην με κυνηγοῦσαν δι δικηγόροι να πληρώσω την ἑλπίδα των ξυλεμπόρων που εἶχα ἐπιτάξῃ ἀνευ διαταγῆς, διατυπώσεων κλπ. στο «Τέρμα».

Εἶπα εις τον αξιωματικόν αὐτόν του μηχανικοῦ (του ὁποῦ δυστυ-χῶς δεν ἐνθυμούμαι το ὄνομα), ὅτι πρέπει ἐντὸς της σήμερον να γίνῃ η γέφυρα αὐτὴ και ὅτι πρέπει να ἔλθῃ

ἀμέσως να μας βοηθήσῃ κατ' ἐντολήν του Στρατηγού. Ο ἄνθρωπος ἐξεπλά-γη, πρὸς στιγμὴν ἐδίστασε, τελικὰ ὁμῶς ἐπέσθη και μας ἠκολούθησε. Φυσικὰ ἀπὸ τον Στρατηγόν δεν εἶχα καμμίαν ἐντολήν, οὔτε και ο Στρα-τηγὸς ευκαιροῦσε να δίδῃ ἐντολές, ἐκεῖνες τες στιγμὲς τες τραγικῆς, σ' ὅλον τον κόσμον και για κάθε ζήτημα. Ο Στρατηγὸς ἱκανὸς και ἐξυπνὸς και ἐνέλικτος, ἤξευρε τους συνεργά-τας του καλὰ και ἐδέχετο ευχαρί-στως να αναπτύσσον οὔτοι πρωτο-βουλῖαν και να ἀναλαμβάνουν ευθύ-νες.

Δεν ἔχομε ξυλεία. Ἐπιτάσσω ἀνευ ουδεμιᾶς διατυπώσεως ξυλείαν που ευρέθῃ τυχαῶς στο «Τέρμα». Δεν ἔχομε βελόνες κλπ. Συγκεντρώ-νομε ποσότητες ἀρκετῆς ἀπ' τα πα-ντοπωλεία των γύρω χωριῶν με ἀποδείξεις. Δεν ἔχομε ἐργάτες. Κα-λούμε με κωδωνοκρουσίες τους κα-τοίκους των πέριξ χωριῶν.

Το βράδυ η γέφυρα ἦτο ἑτοιμὴ και τα αυτοκίνητα ὅλη τη νύχτα με-τέφεραν εφόδια. Σημειωτέον, οι κά-τοικοι των χωριῶν ἐπὶ πολλὰς ἡμέ-ρες ἐπιδιώκονταν το δρόμον ἀπὸ το ποτάμι μέχρι Κουκούλου και Κα-πέσοβου, γιατί εἶχε καταστραφῇ σε πλείστα σημεία.

Την μεθεπομένη της κατασκευῆς της γέφυρας ο αξιωματικὸς του μη-χανικοῦ ἐδικαιολογεῖτο εις τον Στρατηγόν διερχόμενον με το αυτο-κίνητόν του πρὸς τα Κάτω Πεδινὰ, διότι τον ἀπηγόλησα με την κατα-σκευὴν της γέφυρας. Ο Στρατηγὸς ἐμετρίασε και εἶπε: «Ὅτι θέλει κάνει αὐτὸς ο ἄνθρωπος. Δεν ρωτᾷ κα-νένα».

Υστερὰ ἀπὸ πάρα πολλές μέρες, πολὺ ἀργὰ πλέον.. ἐστὶν ἀνώτερος αξιωματικὸς του μηχανικοῦ στο πο-τάμι δια να μελετήσῃ την κατασκευὴν της γέφυρας. Εἶδε τὴν γέφυρα κα-μωμένην και αυτοκίνητα να τη δια-σχίζουν και ἐκπληκτικὸς ἐρωτοῦσε πότε και πως ἐγίνε η γέφυρα.

Κάμνω κλιμάκια εφοδιασμοῦ στο Καπέσοβο, Σκαμνέλι και Γυφτό-καμπο. Ο ἀξιωματικὸς μοίραρχος Τσεπελόβου Σιατέρης Νικ. εἶχεν ἀναλάβῃ την οργάνωσι Λόχων Ημιονηγῶν δι' ἐγχωρίων μέσων, ἄν-δρῶν και γυναικῶν και ζῶων. Πρὸ πάντων γυναικῶν, διότι ἄνδρες ἦσαν ἐλάχιστοι και μεγάλης ηλικίας. Κό-

Συνέχεια στην 3η σελ.

ΟΙ ΕΝ ΨΥΧΡΩ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΣ

Φωκίωνα Καψάλη

Η λαθροθηρία στο Ζαγόρι έχει πάρει τα τελευταία χρόνια ανησυχητικές διαστάσεις. Προφανώς επήλυσες και όχι Ζαγορίσιοι κυνηγοί εκδράμουν συχνά και κυνηγούν σε απογορευμένες περιοχές του Ζαγορίου και μάλιστα στον Εθνικό Δρυμό Βίκου. Παρακάτω δημοσιεύουμε άρθρο αυτόπτη μάρτυρα που καταγγέλλει πρόσφατη περίπτωση λαθροθηρίας και το οποίο προσηγορεύουμε.

Οι αρμόδιοι έχουν το λόγο.

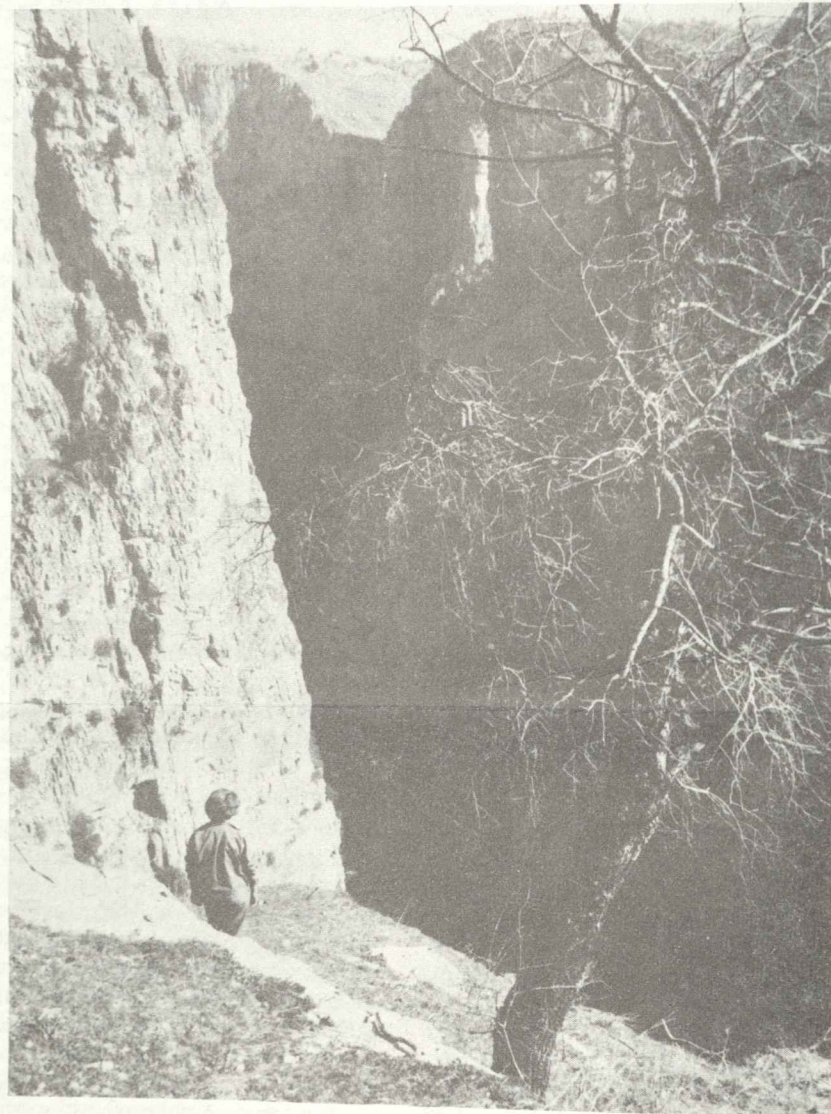
«ΟΙ ΕΝ ΨΥΧΡΩ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΣ

Με ραδιοφωνική μας ανακοίνωση, την οποία στείλαμε και στην κ. Νομάρχη, στον κ. Περιφερειάρχη καθώς και στην Αστυνομική Διεύθυνση Ιωαννίνων, επιστούσαμε την προσοχή της πολιτείας για το -- απολύτως ακριβές -- ενδεχόμενο που κουστώδεις κρεασοφάγων κυνηγών, κωφάλαλοι και ασύδωτοι από πάσης πλευράς, και προπαντός πολιτιστικώς οι περισσότεροι αξεψάχνιστοι, αφελώς αλληλέγγυοι οι λιγότεροι ή απλώς παρασυρμένοι, θα εξορμούσαν τις παραμονές προ της επισήμου ενάρξεως της κυνηγετικής περιόδου, στις 13 και 14 Σεπτ. για να επιδοθούν ανεπιτήρητοι πλέον στην τόσο εξευγενισμένη έξη της λαθροθηρίας, η οποία κοντεύει να καταντήσει αν δεν κατάντησε- εθνικό μας σπόρ μ' ανεπίσημους και επίσημους κανόνες λειτουργίας, φαγοποσίας, αγοραπωλησιών σε «εκλεκτές» δεξιότητες και προπαντός νομικής ποδοπάτησης.

Ως τόπο αγρεύσεως και προγεύσεως αυτών των αγρίων γαστρονομικών λιχουδιών θεωρήσαμε όλη την κυνηγετική επικράτεια, ανεξαρτήτων καιρικών συνθηκών, τόπου χρόνου, νύκτας ή μέρας. Συνηθισμένα είναι τα «σύρτα φέрта» των, εξοπλισμένων με τους πιο εκφυλιστικούς προβολείς, «αγροτικών» κλπ οχημάτων που περιφέρονται στους δασικούς δρόμους, οι οποίοι αντί να διασχίζονται από κτηνοτρόφους ή υλοτόμους, σφύζουν από λαθροθήρες πάσης ιδιότητας και αξιώματος.

Πέρα όμως από την επισήμανση του ευρύτερου εδαφικού «θεάτρου» διαπράξεως τούτων των λαθροθηρευτικών δραστηριοτήτων, προσδιορίσαμε επακριβώς και πιθανά γεωγραφικά σημεία δράσης αυτών των αφορήτων ζουλαπιών που συστηματικά, κατ' εξακολού-

θηση και προπαντός αμετανόητα, προβαίνουν στις πονικά και συνειδησιακά καταδικαστικές αυτές

πράξεις.

Συγκεκριμένα συνιστούσαμε πρόσθετο αστυνομικό έλεγχο στα εξής κυνηγοτόπια:

α. «Μερόπη» (Νεμέρτζικα) ορεινό δρόμο «Κεφαλοβρύσου» πηγών «Κακολάκκου. Πλαγιές «Δρυμάδων», «Μερόπης» και «Παγωνίσκου».

β. Περιοχές «Βαθυπέδου», «Συράκου», Περιστερίου και Ανθοχωρίου Μετσόβου.

γ. Οροσειρά «Τύμφης» Ζαγορίου, ιδίως στην περιοχή «Αστράκας», «Στάνες», «Ζήγουν», που όπως λένε οι ντόπιοι, έχουν γίνει άγτρο λαθροκυνηγών.

Και πράγματι, στους φόβους μας και στις προβλέψεις δεν πέρασε καθόλου έξω. Διότι η λαθροθηρία, κατά γενική ομολογία, όχι οργάνωσε τις δυο προαναφερόμενες μέρες κ' απ' όλη την επαγγελματική κλίμακα, αλλά έκανε θραύση ολόκληρη την προηγούμενη εβδομάδα.

Αν και ολοχρονίς δε σταματάει. Όλη η κοινωνική διαστρωμάτωση, είτε από ημερήσια ή νυχτερία

ου.

Δε χρειάστηκε παρά να πάμε ως τις υπώρειες της «Τουρουνόραχης» και τα πευκτάρια της παρουνόρας να συναντιώνται στο μίος που πρόσβαλλαν ολόγυμνα μπροστά μας ήταν πράγματι καταναπάντημα που τίποτα δεν το αποκαρδιωτικό για τη λειτουργία των θεσμών μας. Ένδεκα (11) οι βάρβαροι τεχνοκρατικοί αυτοκίνητα παντός τύπου και μάρκας, που διανυκτέρευαν από την Παρασκευή, ήταν μεγαλοπρεπώς αραγμένα στο τέμα του αγροτικού δρόμου, με αφαντους τους κυνηγούς στα περίεξ προς άγρευση λαθροθηρίων θηραμάτων. Θυμίζουμε ότι πάλι στα μαγευτικά Ζαγοροτο κουνίη θα άρχιζε την Κυριακή (15-9-91).

Για καθολικότερη θέα της παντοίας αεροφωλιές της λευτεριοχής, ανεβήκαμε σε παρακείμενές και της λεβεντιάς της κορφή, κατοπτίζοντας φάσμα ματωμένου ημισφαίριου της «Αστράκας» και δεδομένου ότι βρισκόμασταν στο χείλος του, το «Μέγα Λάκκο».

Την προσοχή μας απέσπασε γανηγνό καταδιωκτικό σκυλάκι, που έβλεπε ρυθμό για να Και μετά δύο ομοβροντίες πυροβολισμών και σιωπή. Ήταν ολόσπιντο. Απο τον τρόπο διαδραματισμού, αντιληφθήκαμε ότι επρόκειτο περί καταδιώξεως ή φροντισμού λαγού. Τα επίμονα σφυρίγματα απέβησαν άκαρπα για τη σιωπή της μεγάλης Βαβυλωνίας, τηρία του άμοιρου ζώου.

Διοπετιόντας στο σημείο αυτό αντήχησαν οι πυροβολισμοί επανέβαλλαν στο οπτικό μας πεδίο ο άλλων ένας από τους τελευταίους Παράδεισους, το Ζαγό-

Μετά, ένας τέταρτος επρόκειτο από το αντίθετο μέρος προς τους τρεις πρώτους. Προφανώς ήταν ο κενός από τα ψηλά βουνά της δράστες των πυροβολισμών, που επηρεασθέντες από τα σφυρίγματα μας, ενώ βάδιζαν, έμειναν επί τόπου κοντά μια ώρα. Κατεβήκαμε λοιπόν και επανέβηκαμε για τη λευτεριά του ύστερα στους «Κήπους», αναβήκαμε στα «Στάνες» στην Αστράκα, η οποία επελήθη του θανάτου. Θα ήταν παρόμοια η περίπτωση της μεγάλης η ενγένεια και η παρόμοια των οργάνων του Τμήματος Τάξης Κήπων.

Ύστερα, έχουμε και μερικούς μερικούς, προέδρους συνταξιούχων Συλλόγων που σου λένε «έχουμε αποδείξεις»:

Τότε λοιπόν, στην προκειμένη περίπτωση, οι «τέντελμα» που έντεκα αυτοκινήτων τι βγήκαν να κάνουν εκεί επάνω; Μή μας πουν μονάχα, πως βγήκαν να κάνουν ηλιοθεραπεία!

Φωκίωνα Καψάλη
Ορειβάτης

ΖΑΓΟΡΙ: Παράδοση και αρχοντιά...

Ένας από τους λίγους φυσικούς παραδείσους που απόμειναν

Γράφει ο ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΒΑΣ

Η Ελλάδα, η ιστορία του έθνους μας, η λαϊκή Παράδοση, η γνήσια μορφή της ελληνικής κληρονομιάς, είναι ένα ευτυχημένο μνημείο που επιδρούν καταπλάττοντας σε τόπους και ανθρώπους. Αν κάπου κάποιος θέλει να ανασάνει την πιο ζωογόνη παράδοση δεν έχει παρά να πάει στα μαγευτικά Ζαγοροτο κουνίη.

Στις πανήγυρες και υπερήφανες αεροφωλιές της λευτεριοχής, ανεβήκαμε σε παρακείμενές και της λεβεντιάς της κορφή, κατοπτίζοντας φάσμα ματωμένου ημισφαίριου της «Αστράκας» και δεδομένου ότι βρισκόμασταν στο χείλος του, το «Μέγα Λάκκο».

Την προσοχή μας απέσπασε γανηγνό καταδιωκτικό σκυλάκι, που έβλεπε ρυθμό για να Και μετά δύο ομοβροντίες πυροβολισμών και σιωπή. Ήταν ολόσπιντο. Απο τον τρόπο διαδραματισμού, αντιληφθήκαμε ότι επρόκειτο περί καταδιώξεως ή φροντισμού λαγού. Τα επίμονα σφυρίγματα απέβησαν άκαρπα για τη σιωπή της μεγάλης Βαβυλωνίας, τηρία του άμοιρου ζώου.

Διοπετιόντας στο σημείο αυτό αντήχησαν οι πυροβολισμοί επανέβαλλαν στο οπτικό μας πεδίο ο άλλων ένας από τους τελευταίους Παράδεισους, το Ζαγό-

Μετά, ένας τέταρτος επρόκειτο από το αντίθετο μέρος προς τους τρεις πρώτους. Προφανώς ήταν ο κενός από τα ψηλά βουνά της δράστες των πυροβολισμών, που επηρεασθέντες από τα σφυρίγματα μας, ενώ βάδιζαν, έμειναν επί τόπου κοντά μια ώρα. Κατεβήκαμε λοιπόν και επανέβηκαμε για τη λευτεριά του ύστερα στους «Κήπους», αναβήκαμε στα «Στάνες» στην Αστράκα, η οποία επελήθη του θανάτου. Θα ήταν παρόμοια η περίπτωση της μεγάλης η ενγένεια και η παρόμοια των οργάνων του Τμήματος Τάξης Κήπων.

Ύστερα, έχουμε και μερικούς μερικούς, προέδρους συνταξιούχων Συλλόγων που σου λένε «έχουμε αποδείξεις»:

Τότε λοιπόν, στην προκειμένη περίπτωση, οι «τέντελμα» που έντεκα αυτοκινήτων τι βγήκαν να κάνουν εκεί επάνω; Μή μας πουν μονάχα, πως βγήκαν να κάνουν ηλιοθεραπεία!

Φωκίωνα Καψάλη
Ορειβάτης

λεις όπου υποτίθεται- ότι η ζωή είναι πιο εύκολη και οι άνθρωποι μπορούν να ζήσουν άνετα. Και η άνεση αυτή, η εξωτερική μόνο, ας πληρώνεται πολύ ακριβιά, με ιδρώτα και αίμα. Γιατί η ζωή, έτσι καθώς έχει καταντήσει στις μεγάλες ασφυκτικές πόλεις, μόνο ζωή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί. Κλειστοί όλοι οι δρόμοι, σε κλουβιά οι άνθρωποι, δίχως να βλέπουν την Ανατολή και τη Δύση του Ηλίου. Έλλειψη αγάπης, συμμόνωσης επικοινωνίας μεταξύ τους. Η απέραντη θανάσιμη μοναξιά βασιλεύει παντού μέσα στις πόλεις. Φθάσαμε στο σημείο να απομακρυνθούμε και από τους πολύ δικούς μας ακόμη.

Ο εφιαλτικός ρυθμός της εποχής μας, καλά σχεδιασμένος από το σύστημα που γίνεται ασφυκτικός κλοιός που μας περισφίγγει. Το τίμημα των μεγαλουπόλεων είναι εκτός των άλλων και το άγχος!

Και όμως, εκεί πάνω σαν περήφανες αεροφωλιές που τίποτα δεν μπόρεσε να τις αλλοτριώσει, μακριά από τους ανθρώπους και κοντά στον Θεό, στέκουν τα Ζαγοροχώρια.

Υπερήφανα αρχοντικά, φτιαγμένα από σπουδαίους μαστόδους, περιμένουν και τώρα ακόμη τους δραπέτες των μεγαλουπόλεων.

Αν οι δύστυχοι άνθρωποι με τον κυρ- Παντελισμό τους και τα αυτοκινήτά τους, που κυνηγούν σαν μυμήγκια στην κόλαση της ασφάλτου, ήξεραν την ομορφιά των Ζαγορίων, ασφαλώς δεν θα τ' άφηναν να πεθάνουν έρημα. Γιατί εκεί βρίσκεται ο Παράδεισος.

Έτσι όπως μόνον οι παλιοί ήμεροι άνθρωποι, οι παππούδες μας και οι προσπατιπούδες μας τον είχαν πλάσει.

Δεν πρέπει να πεθάνουν τα Ζαγοροχώρια, από μια αργωστή στην αντίληψη αστυφιλίας. Δυστυχώς υπάρχει και η ανεργία, σκέπτομαι μήπως είναι όλα σχεδιασμένα για να μας εξαφανίσουν, οι ξενοκίνητοι, σαν λαό

με παράδοση; Η επιστροφή στη φύση είναι η μόνη λύση του ανθρωπίνου προβλήματος.

Εγκαταλείπονται φυσικοί παράδεισοι-όπως τα Ζαγόρια- για να στριμωχτούν οι άνθρωποι στα κελλιά της Αθήνας, στο τσιμέντο, στο δηλητηριασμένο περιβάλλον, στην μόλυνση του σώματος και της ψυχής.

Ερήμωσε η ύπαιθρος, ερήμωσαν και τα Ζαγοροχώρια.

Αλήθεια δεν θα μπορούσαν να ζήσουν άνετα και σωστά τόσα κεφαλοχώρια, αφού υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις;

Είναι ένα σοβαρό πρόβλημα που πρέπει να ξεκαθαριστεί.

Ας αφήσουμε αυτές τις πικρές σκέψεις και ας δούμε την μεγαλοπρεπή χαράδρα του Βίκου, τα αρχοντικά της Βίτσας, των Κήπων, του Μονοδενδρίου, του Καπεσόβου. Ας χαρούμε την Βωβούσα, το Σκαμνέλι και τις άλλες αεροφωλιές του Ζαγορίου και ας ξεκουρασθούμε

στο Τσεπέλοβο.

Η φιλοξενία και η καλωσύνη υπάρχει σ' όλα τα Ζαγοροχώρια. Τα δροσερά νερά κυλάνε παντού, η ομορφιά της φύσεως σε οδηγεί προς το όμορφο Πάπιγκο.

Σ' όλα τα Ζαγοροχώρια θα πιείς το τσίπουρο και θα φας το γλυκό κουταλιού. Ελλάδα, παράδοση, καλωσύνη, ορθοδοξία. Ένας γαλήνιος και εύφορος παράδεισος για τον πεινασμένο δραπέτη, τον ασυμβίβαστο και υπερήφανο Έλληνα που σκέπτεται Ελληνικά και ενεργεί Ορθόδοξα.

Ανέβα λοιπόν και εσύ κουρασμένη συνοδοιπόρε και νοιώσε τον δροσερό αέρα και τις ευωδιές της φύσης, στα χωριά του Ζαγορίου.

Αν πατηθούν οι αεροφωλιές αυτές, η Ήπειρος έχει χαθεί!...

ΒΑΣ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΒΑΣ

(Αναδημοσίευση από την Εφημερίδα «Πρωϊνός Λόγος»)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ 1940-41

Συνέχεια από την 1η σελ.

ρες και γυναίκες επιστημόνων και άλλων αρχοντάδων του Ζαγορίου μετέφεραν με ζώα πυρομαχικά και άλλα εφόδια νυχθημερόν στο Γυφτοκάμπτο και απ' εκεί στο Βρυσοχώρι και σ' άλλα μέρη και γυρίζοντας έφεραν τραυματίες. Αλλά πολλές φορές τα ζώα έπεφταν στους κρημνούς και στες λάσπες και τότε φορτωμένες συνέχιζαν μόνες τη μεταφορά. Στες απότομες και απάτητες αναβάσεις προς τις κορυφές των ορεινών όγκων Γκαμήλας- Αστράκας κλπ που δεν μπορούσαν ζώα να βαδίσουν μετέφεραν τα πυρομαχικά φορτωμένες οι γυναίκες και τη νύχτα ακόμη.

Το Ζαγόρι τότε προσέφερε ανώμαλο πολύτιμες υπηρεσίες στη στρατιωτική υπόθεση. Η Ζαγορίσια εργάστηκε με αυτοθυσία, στερήσεις, κόπους, σαν άγνωστος στρατιώτης στην αποστολή της Πίνδου. Όταν ο άνδρας της πολεμούσε στο μέτωπο εκείνη νυχτοξέμερνε στες στροφές των δασών του Γυφτοκάμπτου με δέμενο το σχοινί απ' το καπίστρι του μουλαριού στο χέρι της, για να μη χαθεί μέσα στο πηχτό σκοτάδι και σ' αυτή που τριποτούσε τα κόκαλα.

Αυτή όμως η αιώνια γυναίκα της Πίνδου, η σεμνή και ενάρετη που κράτησε ότι πολιτισμένο έχει ο τόπος της, δεν θέλησε να αποκαλυφθεί και διατήρησε ελπίδωτα το νηδύνιστο. Για τούτο μήτρε στην Αθανασία ως Ηρώς του 1940-41. Ήταν, είναι και θα μείνη αιώνια άγνωστη.

Το άγαλμα της «Άγνωστης Γυναίκας της Πίνδου» έπρεπε να είχε προσηγηθεί και να στηθεί σε μια κορυφή της Πίνδου και επειδή μάλλον

επίκαιρον σημείον αυτής εκ των γεγονότων είναι η Τύμφη, θα έπρεπε να είχε στηθεί σε μια κορυφή της, την Γκαμήλα ή την Αστράκα.

Η τιμή της αναγέρσεως του μνημείου τούτου ανήκει εις την Ήπειρον. Εις το άγαλμα τούτο θα ενσαρκώνεται η Θεά της Πίνδου, την οποία ως αρχαίοι Έλληνες θα λατρεύουν οι Ήπειρώται ωςανει αυτή να έσωσε την Ήπειρο κατά τας αρχαϊκάς παραδόσεις από την βαρβαρότητα του φασισμού.

Φρονώ ότι οι Δῆμοι της Ήπειρου, αι Μητροπόλεις αυτής και οι Νομάρχαι αυτής θα συνεισέτασαν πᾶν ὅτι εκπροσωπεί η Ήπειρος δια την οργάνωσιν μιας Επιτροπῆς ἀνεγέρσεως του μνημείου και δια την χρηματοδότησιν προπαντός του έργου μέσον αυτών.

Τέλος η συμβολή των γυναικών της Πίνδου και εν γένει του ελληνοελληνικού αυτής υπήρξε τοιαύτης σημασίας, ώστε εις την συμβολήν ταύτην να δύναται βασίμως να αποδοθῇ ἐμμέσως και εν τίνι μέτρῳ και βαθμῇ η συνεισφορά ἥτις της περιφημοῦ Μεραρχίας των Ἀλβανιστῶν «ΤΖΟΥΛΙΑ» και εν συνεχεία η ἀτακτος υποχώρησις των υπολειμμάτων της πρὸς Κόνιτσαν.

Αι συνέπειαι της τυχόν περαιτέρω προελάσεως των Ἰταλῶν και καταλήψεως του συγκοινωνιακοῦ κόμβου του Μετσόβου ὑπ' αὐτῶν, θα ἐπέφερε την τραγικὴν υποχώρησιν της 8ης Μεραρχίας την ἐκπένων της Ήπείρου και ἄλλων μερῶν και θα προῦξεναι και ἄλλας περαιτέρω ἀνυπολόγιστους ζημίας πάσης φύσεως.

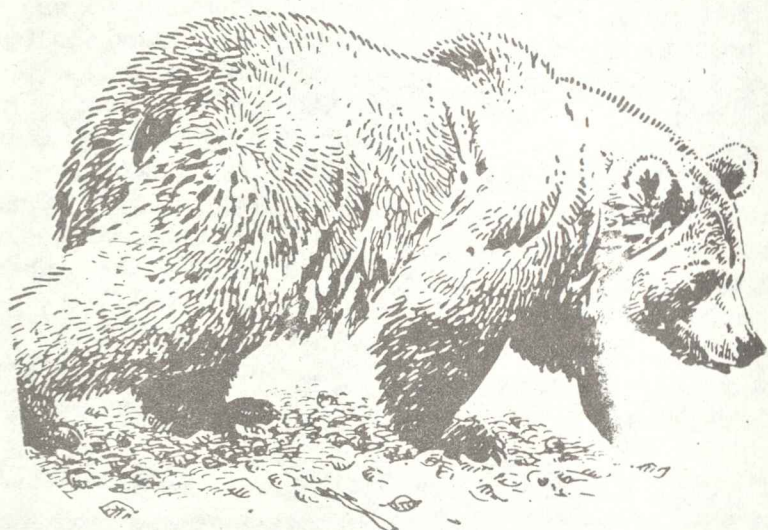
Η αρκούδα και τα προβλήματά της

Τόπος κατοικίας ήταν η οροσειρά της Πίνδου. Τώρα μετατοπίστηκε νοτιότερα και αυτό για δύο κυρίως λόγους. Ο πρώτος είναι η έλλειψη τροφής. Όλα τα βουνά ήταν γεμάτα κοπάδια. Η πανίδα επίσης μεγάλη. Τώρα πάνε τα τσελιγγάτα των Τσουμανικών, των Ρετζαίων, των Ακριβαίων και τόσων άλλων. Τα παιδιά τους άλλαξαν επάγγελμα.

Η πανίδα ελάχιστα. Με τους δασικούς δρόμους παντού, η λαθροθηρία είναι μεγάλη.

Ο δεύτερος η ησυχία. Με την άγρια εκμετάλλευση των δασών, με τους πολλούς δρόμους, το βουιτό των αυτοκινήτων και τα ουρλιαχτά από τα αλυσοπρίονα, το ζώο δεν βρίσκει ησυχία. Αυτά εξανάγκασαν την αρκούδα, να κατέβη νοτιότερα στα χωριά του ανατολικού και κεντρικού Ζαγορίου, όπου υπάρχουν καλλιέργειες, γιατί στα δυτικά χωριά του Ζαγορίου οι καλλιέργειες είναι ελάχιστες ως ανύπαρκτες. Η αρκούδα ως γνωστό, δεν πειράζει τον άνθρωπο και είναι ζώο παμφάγο. Αρχίζει από τα κεράσια, ανεβαίνοντας και σπάζοντας τα δέντρα, τα μούρα, τα κορόμηλα, τα φουντούκια, τα αχλάδια, τα μήλα, τα σταφύλια καταστέφοντας αμπέλια και κληματαριές, τα καλαμπόκια, φθάνει ως τα τριφύλια, τρώγοντας ζώα και καταστρέφοντας κυνέες. Επίσης βρίσκει ησυχία, γιατί οι κάτοικοι και κυρίως γυναίκες και παιδιά και οι παραθεριστές ντόπιοι και ξένοι, φοβούμενοι μη συναντηθούν με αυτή μαζεύονται νωρίς στα σπίτια. Τα μόνα που αγρυπνούν, είναι τα σκυλιά που από το φόβο τους γαυγίζουν όλη νύχτα. Αυτά η αρκούδα δεν τα υπολογίζει. Την ημέρα λουφάζει σε απόσκια μέρη των χωριών. Οι «οικολόγοι» φωνάζουν για την αρκούδα, που καταστρέφει τις καλλιέργειες και τα ζώα, χωρίς να προτείνουν κάποια λύση. Τα χωριά έγιναν αρκούδοτροφεία. Ο κόσμος φοβάται, όπως και αυτοί θα

φοβόντουσαν εάν ξαφνικά στην Ομόνοια βλέπανε την άγρια αρκούδα της Πίνδου και όχι αυτή την κακομοίρα, που την έχουν οι γύφτοι δεμένη από τη μύτη με αλυσίδα, υποχρεώνοντάς την να κάνει διάφορα νούμερα και να χαζεύει ο κόσμος στη μέση της Αθήνας, θα ανεβαίνανε λέγω, στον

όγδοο όροφο της πρώτης πολυκατοικίας που τυχόν θα βρίσκονταν κοντά τους από το φόβο. Νομίζω μια λύση υπάρχει. Να σταματήσει η άγρια κοπή των δασών της Πίνδου και να ορισθούν περιφέρειες απαγορευμένες από κάθε δραστηριότητα, να παταχθεί η λαθροθηρία με αυστηρούς νόμους, για να αυξηθεί η πανίδα, γιατί αλλιώς μη μπορώντας οι κάτοικοι να ζήσουν, θα κατεβαίνουν και αυτοί συνεχώς νοτιότερα, ακολουθούμενοι από τις αρκούδες και τότε θα δούμε εάν οι λεγόμενοι «οικολόγοι» μπορούν να ζήσουν με τις αρκούδες.

Τρίτσενο, Κων. Τσατούρας

«Στρατηγική για την προστασία της αρκούδας στην Βόρεια Πίνδο», πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο από το Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (WWF).

Το Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση είναι ένας διεθνής οργανισμός που χρηματοδοτεί προγράμματα για την προστασία της φύσης σε όλον τον κόσμο. Η παρουσία του στη χώρα μας χρονολογείται από το 1969. Το πρόγραμμα 4519 του

WWF «Στρατηγική για την προστασία της αρκούδας στην Β. Πίνδο» εκτείνεται στους νόμους Γρεβενών και Ιωαννίνων και περιλαμβάνει τέσσερις κύριες κατευθύνσεις:

Έρευνα στο πεδίο για τη μελέτη των τροφικών συνηθειών της αρκούδας, του τρόπου που κινείται μέσα στο βουνό

και των λόγων που δημιουργούν τις συγκρούσεις ανάμεσα στην αρκούδα και τον άνθρωπο (πώς και πότε η αρκούδα ενοχλείται από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, αλλά και, από την άλλη μεριά, πότε και γιατί κάνει ζημιές στα μελίσσια, τις καλλιέργειες και τα ζώα).

Ενημέρωση των κατοίκων για την σημασία και τον τρόπο της διατήρησης του σπάνιου αυτού ζώου.

Συνεργασία με τους τοπικούς φορείς για την εξεύρεση και εφαρμογή λύσεων στα ζητήματα της προστασίας της αρκούδας μέσα από τη διατήρηση του παραδοσιακού μοντέλου ορεινής οικονομίας της Πίνδου.

Υπόδειξη κάποιων περιοχών που είναι πολύ σημαντικές για την επιβίωση της αρκούδας και θα έπρεπε να προστατευτούν. Το πρόγραμμα τρέχει για δεύτερη χρονιά κάτω από την επίβλεψη της Εταιρείας για την Μελέτη και Διαχείριση του Ορεινού Χώρου, που έχει την έδρα της στα Γρεβενά. Η ομάδα αποτελείται από ένα χωροτάκτη, ένα δασολόγο, τρεις τεχνολόγους δασοπονίας και μια βιολόγο.

Από τα μέχρι τώρα στοιχεία

της έρευνας προκύπτει ότι το καλοκαίρι είναι η περίοδος που οι αρκούδες κάνουν τις περισσότερες ζημιές μέσα στη χρονιά. Οι ζημιές αυτές αφορούν στην ζωική ή στην φυτική παραγωγή. Οι ζημιές στο ζωικό κεφάλαιο αποζημιώνονται, σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 20752/4-5-90 υπουργική απόφαση, στο 100% της αξίας τους και ανεξάρτητα από το ποσοστό τους στο συνολικό ζωικό κεφάλαιο (πρόβατα, γίδια, μουλάρια, αγελάδες κλπ, αλλά και μελίσσια). Αρμόδιος φορέας είναι ο ΕΛΓΑ (γεωργικές αποζημιώσεις) και στη διαδικασία της διαδικασίας είναι σημαντικό να προσεχτούν τα παρακάτω σημεία:

- Η δήλωση της ζημιάς να γίνεται αυθημερόν στον τοπικό γραφείο του ΕΛΓΑ.

- Μέχρι ο γεωπόνος ή ο κτηνίατρος του ΕΛΓΑ να έρθει στο τόπο της ζημιάς, φροντίστε να διατηρήσουμε όλα τα τεκμήρια του γεγονότος (ΔΕΝ βάλουμε στα σκυλιά, δεν επισκευάζουμε ζημιές σε υλικά, διατηρούμε τα ίχνη από πατησιές, τριχες κλπ).

- Αν ο γεωπόνος δεν μπορεί να πιστοποιήσει την ζημιά και έτσι δεν μας εγκρίνει την αποζημίωση, έχουμε δικαίωμα να κάνουμε ένσταση και να καλέσουμε δευτεροβάθμια επιτροπή. Οι ζημιές στην φυτική παραγωγή δεν αποζημιώνονται προς το παρόν. Είναι όμως σημαντικό να συγκεντρωθούν στοιχεία που να δίνουν μια σφαιρική εικόνα των ζημιών της αρκούδας (ζωική και φυτική παραγωγή). Για το σκοπό αυτό παρακαλούμε

τους αγρότες και κτηνοτρόφους που έχουν ζημιές (που έγιναν σίγουρα από αρκούδα), να μας στέλνουν συμπληρωμένα τα σχετικά έντυπα που μοιράσαμε πρόσφατα στις κοινότητες της περιοχής Ζαγορίου, Μετσόβου και Γρεβενών. Εμείς με τη σειρά μας θα περάσουμε την συνολική πληροφορία, προς τους αρμόδιους φορείς, συμβάλλοντας έτσι στην βελτίωση της διαδικασίας και της νομοθεσίας.

Μενελάου Κικοπούλου

«Ελαφότοπος (Τσερβάρι) ιστορική μονογραφία» 1991

Στο Παρθεναιωγείο Ελαφοτόπου έγινε μετά την πανήγυρη προβολή του συγγράμματος του κ. Μενελάου Κικοπούλου, με ομιλητές τους κ. Κώσταν Βλαστόν και Νικόλαον Οικονομίδην παρουσιάστηκαν πλήθος κόσμου. Ο Μενελάος Κικόπουλος είναι άξιος συγγραφέας γιατί με μια γκάμνη εργασία 750 σελίδων δωσε σπουδαία στοιχεία της ιστορίας του Ελαφοτόπου, θεμελιωμένα και τεκμηριωμένα σε έγγραφα και μαρτυρίες, όπως βιβλιόγραφη. Προηγήθηκαν τα βιβλία του αειμνήστου Πελοπίδα Οικονομίδη και Νικόλαου Τότση, επίσης εκδοθέντων, το πρώτο ιστορικό, το δεύτερο λαογραφικό.

Η κριτική του βιβλίου ανήκει σε άλλους, κυρίως ιστορικούς ή φιλόλογους. Εγώ ως νομικός δεν θα ήμουν ειδικός για τέτοιο εγχείρημα. Όμως θα σταθώ σε ένα μόνον κεφάλαιο του βιβλίου, που αναφέρεται στο κληροδοτήμα Αποστόλου Σολωμού και σε μένα προσωπικά, από δικαίωμα και καθήκον για την αποκατάσταση της αλήθειας. Το κεφάλαιο αυτό είναι το Επένδυση μέρους «το ιστορικό της λειτουργίας των κληροδοτήματων και η τύχη τους» αριθμ. 10 κληροδοτήμα Απ. Σολωμού (σελίς 500).

Ο συγγραφέας ισχυρίζεται στο σύγγραμμά του ότι μετά τον θάνατον του Γεωργίου Κυρκοπούλου, συμβολαιογράφου Ιωαννίνων, τρίτου μέλους της διαχειριστικής επιτροπής του κληροδοτήματος, διορίστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 19-8-1963 ως τρίτο μέλος εις αντικατάστασή του. Και ότι είχε ως πρόθεσή του να ακολουθήσει τον σωστό δρόμο, ήτοι να ανοικοδομήσει ο ίδιος το ακίνητο με κρατικό δάνειο, αντί της αντιπαροχής, οπότε θα επιτύχανε ετήσιο εισόδημα επιπλέον του σημερινού (1988). Με άλλα λόγια ενώ δήχεται και ομολογεί ότι επί Γεωργίου Κυρκοπούλου, που ήταν διαχειριστής χωρίς να προβλέπεται από τη διαθήκη του ευεργέτου, επήλθε η κατά-

ρευση του Παρθεναιωγείου Ελαφοτόπου και απεφασίσθη η εκποίηση του εν Αθήναις ακινήτου αντί του ευτελούς τιμήματος των 487.500 δραχμών και ότι επί της τωρινής επιτροπής του κληροδοτήματος ανηγέρθη καινούργιο Παρθεναιωγείο και αξιοποιήθηκε το ακίνητο των Αθηνών με λίαν αξιολογή αντιπαροχή, παραθέτει ότι «...δυστυχώς όμως, όχι βέβαια για μένα, αλλά για τη σωστή αξιοποίηση του ακινήτου του κληροδοτήματος, δεν ανέλαβα ποτέ τα καθήκοντά μου, γιατί εκδηλώθηκε επί τέλους το ενδιαφέρον του κ. Γεωργίου Σολωμού για την τύχη του κληροδοτήματος...». Εδώ ο συγγραφέας λέγει τη μισή αλήθεια και αποκρύπτει την άλλη μισή. Αυτό το είδος της συγγραφής μπορεί να δικαιολογηθεί να το χαρακτηρίσω «παραπληροφόρηση». Και είναι βέβαια «όλβιος όστις της ιστορίας έχει μάθει» κατά τον Ευριπίδην, αλλά δεν είναι όλβιος, αλλά δυστυχής αυτός που δεν μαθαίνει την πραγματική αλήθεια πάνω στα ιστορικά γεγονότα. Δεν είναι «δυστυχώς» για το κληροδοτήμα, αλλά «ευτυχώς» για το κληροδοτήμα και τον ίδιον Μενέλαο Κικόπουλον ότι με την παρέμβασή μου στο Υπουργείο Οικονομικών και το πενταμελές Εφετείο των Αθηνών ακύρωσα τον διορισμό του. Εγνώριζε ο κ. Κικόπουλος όταν, μετά τον θάνατον του Κυρκοπούλου, έκανε τα χαρτιά του για διορισμό ότι ο διορισμός του, όπως και εκείνος του Γεωργίου Κυρκοπούλου, δεν προεβλέπετο από καμιά διάταξη της διαθήκης του ευεργέτου, αλλά εστηρίζετο σε ψευδή βεβαίωση της Εκκλησιαστικής Επιτροπής Ελαφοτόπου υπ' αριθμ. 81/1956 ότι εξείλετο ο απόντος του Γεωργίου Σολωμού (παππού μου) που ήταν διωρισμένος από την διαθήκη ως εκτελεστής της Σημειώσεως ότι επρόκειτο για ποινικό αδίκημα του άρθρου 242 Ποιν. Κώδικος που προέβλεπε ποινή φυλάκισης 1-5 ετών και σε περίπτωση βλάβης τρίτου ποινή καθειρέξεως 5-20 ετών.

Πως επομένως επεδίωκε διορισμόν στηριζόμενον σε ψευδή βεβαίωση; Γιατί δεν αναφέρει στο βιβλίο του τους λόγους για τους οποίους ακυρώθηκε ο διορισμός του; Και γιατί παραθέτει μόνον την απόφαση του Εκκλησιαστικού συμβουλίου 3/1963 που τον προτείνει ως διαχειριστή και αποσιωπά την απόφαση 81/1956 του αυτού Εκκλησιαστικού συμβουλίου, πάνω στην οποία στηρίζεται η πρότασή; Αν ο κ. Κικόπουλος, αποδεχόμενος τον διορισμόν, μετέβαινε στα Ιωάννινα, συνεδρίαζε με τα άλλα δύο μέλη της διαχειριστικής Επιτροπής του κληροδοτήματος και ελάμβανε αποφάσεις είτε για παραχώρηση του ακινήτου Αθηνών προς ανοικοδόμηση, είτε για δανειοδότηση προς ανοικοδόμηση από τον ίδιον, όπως ήταν η πρόθεσή του, υπέγραφε συμβολαιογραφικές πράξεις εργολαβικών συμβάσεων, δανειοδοτήσεων, κανονισμού πολυκατοικίας, πωλήσεων διαμερισμάτων κλπ. θα κατέστρεφε την περιουσία του ιδρύματος, διότι όλες οι πράξεις θα ήσαν άκυρες εξ αιτίας της παρανόμου συνθέσεως της διαχειριστικής επιτροπής και ο ίδιος ενδεχομένως να αντιμετώπιζε άσκηση ποινικής διώξεως ως ποιούμενος χρήση ψευδούς βεβαίωσης και θα εκαλείτο να πληρώσει κάθε ζημία. Η παρέμβασή μου επομένως ήταν επιβεβλημένη προς αποτροπή των παραπάνω κινδύνων. Και περαιτέρω. Τόσον εύκολο θεωρεί ο κ. Κικόπουλος ότι μπορούσε να πάρει κρατικό δάνειο για ανοικοδόμηση; Αγνοεί ότι το ακίνητο του κληροδοτήματος δεν ήταν αυτοτελές οικοπέδο πλήρους κυριότητας, διότι υπήρχε συνιδιοκτησία εξ αδιαιρέτου ο Θ. Παπαδόπουλος, που επιθυμούσε την παροχή σε οικοδομική εταιρεία; Επίσης αγνοεί ότι εις βάρος του ακινήτου ήτο εγγεγραμμένη στο υποθηκοφυλακείο Αθηνών διεκδικητική αγωγή της χήρας του ευεργέτου Κλεοπάτρας Σολωμού κατά των διαχειριστών του κληροδοτήματος, που παρακάλεσε κάθε αξιοποίηση του

ακινήτου και δεν επέτρεπε σε κανένα δημόσιο όργανο να εγκρίνει δανειοδότηση σε ακίνητο εξ αδιαιρέτου και διενδικοκούμενο; Θα πρέπει να έχει πληροφωρηθεί ο κ. Κικόπουλος αφού ηρένησε το αρχείο του ιδρύματος, πόσοι αγώνες, νομικές μελέτες, προσφυγές στα δικαστήρια και πόση εργασία χρειάστηκε για να ξεκαθαρίσει το νομικό καθεστώς του ιδρύματος και να εισπραχθούν οι πρὸς αυτό οφειλές. Είναι λοιπόν σοφή η λαϊκή παροιμία «μεγάλο καρβέλι να τρώς, αλλά μεγάλη λόγια να μη λές». Και αφού ο συγγραφέας, πρὸς τιμήν του, ισχυρίζεται στον πρόλογο του βιβλίου του ότι «δεν φιλοδόκησε για τον πνευματικό του κάματο ούτε δάφνες ούτε παίγνια», είναι ανακολουθία η αυτοπροβολή τουτέστιν ο ισχυρισμός ότι αν αυτός ήταν διαχειριστής του κληροδοτήματος θα επιτύχανε εισοδήματα επταπλάσια εκείνων που πέτυχαν οι ενεργεῖα σήμερον διαχειρισταί. Εξ άλλου από κανένα στοιχείο του φακέλλου του ιδρύματος δεν προκύπτει ούτε αποδεικνύεται ο ισχυρισμός του συγγραφέως ότι είχε πρόθεση ανοικοδομήσεως του ακινήτου με κρατικό δάνειο. Αντίθετα από τα υπ' αριθμ. πρωτ. 64/1962 και 97/1963 έγγραφα της «Ενώσεως αποδήμων Ελαφοτόπου» απευθυνόμενα πρὸς τον Μητροπολίτην Ιωαννίνων, συνάγεται ότι ο διορισμός του επροτάθη και από το παραπάνω σώματελο για να υπογράψει παραχώρηση επί αντιπαροχή στην οικοδομική εταιρεία «Π. Αρχοντάκης και Σία», η οποία προσέφερε στο ίδρυμα τελείως ασύμφορο αντίλλαγμα, ως λ.χ. κατάστημα 16 τ.μ. μόνον, όταν η διαχειριστική επιτροπή με την νόμιμη σύνθεσή της μετά την απόφαση του Εφετείου Αθηνών, επέτυχε να λάβει ως κατάστημα 71,20 τ.μ. με πατάρι και υπόγειο 40 τ.μ. από την οικοδομική εταιρεία «Δελιμάνη-Χαράλαμπακη».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΣΟΛΩΜΟΣ
Μανουσογιαννάκη 11α
Θεσσαλονίκη

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΥΑΓ. ΜΠΟΓΚΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΙΔΙΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Του Λευτέρη Παπαθανασίου

(Συνέχεια από το προηγούμενο)
σαίττα (η), 1) η σαίττα του εργαλειού, στην οποία περνιέται το μασούρι με το υφάδι, 2) παιδικό τόξο, 3) σενεκδ. και το βέλος, 4) λεπτό και μακρύ φίδι. Η ονομασία για την ταχύτητα και ευκίνησή της Λατ. sagitta.

Σακουλιαραίοι (οι) άλλη ονομασία των Βικογιατράν (πρακτικών γιατρών του Ζαγοριού), επειδή ήταν φορτωμένη με σακούλια και σακουλάκια μέσα στα οποία διατηρούσαν τα μη φυτικά φάρμακα (βοτάνια), αλλά τα ορυκτά ή χημικά, όπως το νισαντήρι, τη στύψη, το κιλμιντρί κ.α.

σακουλουτ' νάχτ'ς (ο) (Λεφτ.) σακουλογύτης (Αραβ.), άλλες προσωνυμίες του αγριεμένου Μάρτη, επειδή γίνεται αιτία να εξαντληθούν τα τρόφιμα «Μάρτ'ς γδάρτ'ς σακουλουτ' νάχτ'ς»

σακουράφα (η), χοντρή και μακριά βελόνα με την οποία ράβουν στρώματα, σακιά.

σαλαγάου, ξεσηκώνω με φωνές, ή σφυρίγματα τα γυδοπρόβατα από το στάλο για τη βοσκή, ουσ. σαλαγή ή το σαλαπτό. Η λ. Ηπειρώτικη κατά τον Κοραή, συγγενής του σαλένου.

σάλ' (το), το σάλιο, ο σιέλος.
σάλ' (το), το σάλι των γυναικών, το και σαλέτο.

σάλιαρο (ο), ο μεγάλος σαλιγκαρός, οι μικροί λέγονται μπουριμπόλια. «Σιάλιαρι, μάλλιاري, βγάλ' τα κέρατά σου (κεραίες), πέθαν' η μανούλα σου κι σκούζουν τα πιδιά σου».

σαλαμάντρα (αη) «είδος σαύρας» (Ρέκας), η σαλαμάντρα, είδος σαύρας με μελανοξανθοστικτό δέρμα (Ζαγ. Γ. Ζηκ.).

σαλάτα (η), 1) το σγουρό μαρούλι, 2) γενικότερα η κάθε σαλάτα «σαλάτα από κουμπουράλαχανου».

σαλιβάρι (το), το σαλιβάρι, είδος πλατύ παντελόνι, που φορούσαν οι παλαιότεροι Ηπειρώτες, σαλ' βαράς, αυτός που φορεί τα σαλ' βαρία, Βυζ. σαλιβάρι, σαλιβαράς.

σάλ' μα (το) πληθ. σαλίμα (Παν.) τα άχυρα της βρίζας ή είδος άγριου χόρτου του βάλτου της λίμνης με το οποίο γιομίζουν τα σαμάρια των ζώων ή σκεπάζουν τις αγρούκαλυβες «καλύβα σαλματινή» καλύβα σκεπασμένη με σαλίμα. Τα σαλίμα χρησιμοποιούνταν και για δεσμάτα διάφορα στ' αμπελία και στους κήπους, γιατί δεν σήπνουνται όπως το σκονί.

σαλός (ο), χαλός. Τα σαλά, τα χαζόλογα (Ζαγ.) Μεν. σαλός, σαλεύω.

σαλαμάρα (η), γυναικείο γυλέο από τόσχα, με μαντίνα κεντημένα, γυναικείος σάκος (Ζαγ.), Ιτ. Saltambara.

σάμα ή σάματ' ή σά-

ματις, μήπως, σάμπως, σάμαντι ο Βηλαράς. Ο Γιαννιώτικος τύπος σάματος προδίδει ότι πρόκειται για το σαν μαθές.

σαμαντούρα (η), ο χαρταετός.

σαμόραγγας (ο), το τυφλοπόντικο (Λεφτ.) ο χαμόραγγας, από πλεοναστικό συμφορμω των σάδι (χάμο)+ χαμόραγγας.

σαμούρ' (το), 1) είδος ξανθής νυφίτσας, 2) η γούνα του σαμουριού, την οποία φορούσε γύρω στα 1900 η αρχοντιά των Γιαννινών.

σαν και με τη σημασία άμα, όταν.

σάνταλα-μάνταλα ή τζάνταλα-μάνταλα, είδος χειρτισμού με κάποιον που είχε χαθεί για πολύν καιρό. Η φράση αντιστοιχεί με την «σαν τα χιόνια».

σαπίτ'ς (ο), είδος φιδιού φαρυμακερού, ριζ. σαπίτσω.

σαπλάη (η) «είδος δοχείου νερού με μακρύ χερούλι προς χρήση των πλυντράν (Ρέκας, Γιαννιώτης Χειρούργος γιατρός). Η λ. φαίνεται τούρκικη. Τη σαπλάη τη χρησιμοποιούσαν και για πτελοδοχείο.

σαπουριάξω και σέπνυμι, σήπτοιμαι. Το σαπουριάξω, ιδιαίτερα, για ξεριζωμένα λαχανικά στους λαχανόκηπους και μαζωμένα σε σωρούς, από το σπηουριάξω (σήπουρα).

σάρα (η) αυλακία στις υπώρειες του βουνού, συνήθως γιομάτη με χαλίκια, η και χαλικάρια, από ρ. σαρώνω μετ. σαρά.

σάρακας (ο) σκουλήκι που τρώγει το ξύλο και μετ. η αθεράτευτη στενωχώρια «την τρώει ου σάρακας τ'ς τσούτρας πόχασι» μεγεθ. του σαράκι.

σαράκοσκουν (η), η σκόνη, το πριονίδι που βγαίνει από το σα-ρακοφαγμένο ξύλο.

σαράκωνομι, τρώγομαι από σάρακα (επί ξύλου) «σαράκωθ' η πόρτα», φραγώθηκε από το σάρακι.

σαράντα-δώδικο (=πέρα πολλά), μόνο σε φρ. ως: «σαράντα-δώδικο μύγες μαζώχ' καν».

σαραντουπόδαρούσα (η), είδος σκουληκιού με πολλά πόδια, η και σαραντουπόδαρους (ο) κατά Ρέκας.

σαραντάρ' (το), μνημόσυνο των 40 ημερών μετά το θάνατο.

σαργκανούλια (τα), τα αλητόπαιδα.

σαργιά (η) η λύγα του μαλιού του προβάτου.

σαργί (το), το λιπαρό μαλλί (Αραβ.), από τη σαργιά.

σάρικα (η) γυναικεία σεγκούνα από ύφασμα ντόπιο υφαντό, χωρίς μαντίνα, με κόκκινα γαϊτάνια και κεντήματα (Ανατ. Ζαγ. Μέτσοβο κ. αλλού), λατ. sarica.

σαρκοθέρφτης (ο) «βοτάνη ιαματική των πληγών» (Αραβαντι-

νός).

σαρμανίτσα (η), η κούνια του βρέφους στα Γιάννινα και στην Ήπειρο γενικά, σερμανίτσα σε χωριά του Ζαγοριού κατά Κ. Βαζζάκα.

σατέρ' (το), στατέρ' (Παν.), είδος μικρού στατήρος, ο μεγάλος λέγεται καντάρα.

σατίλ' (το) ή μπαργάτσ' (το), ο κουβάς.

σατούρ'ς (ο), ο αθυρόστομος, ο αδιάντροπος, ο χυδαίος, ο πρόστυχος, θηλ. σατούρου (η), από το σάτυρος, με καταβίβαση του τόνου προβλ. και κακόμοιρος, κακομοίρης.

σάφας (ο) αυτός που σέρνει τα παντάλινά του.

σαφλακκούτας (ο) άντρας με άκομφο ντύσιμο και περπάτημα.

σαφή, επιρ. επί βάρους καθαρού «σαφή μια σκά», δηλ. καθαρό, χωρίς το απόβαθρο, εκ του σαφώς (Αραβ.).

σάφαρα ή σούφαρα (τα), τα ροκανίδια, τα σάβουρα.

σαχάλ' (το), ο σαχλός, ο σαχάλας (Παν)

σαχούλ'κα (τα), τα αστέλα, οι σαχλαμάρες.

σάψαλου (το) ο πολύ γέρος, ο σήψαλος, αρχ. σήψης, ρ. σασφαλιάζω.

σβαγκάν'σμα (το), το βούισμα των εντόμων γύρω από τα άνθη.

σβανάς (ο), είδος πριονωτού σουγιά, που χρησιμοποιείται σαν μικρό κλαδευτήρι.

σβάρα (η), 1) η γυνή κατωφέρεια βουνού, 2) απότομη κλίση χαράδρας.

σβάρνα (η), 1) ο βωλοκόπος, 2) σε φρ. α) «σι πήραν σβάρνα τα χρόνια και παντρεύτηκες τόσον μ' κρόος, β) «πήρι σβάρνα τα μαγαζιά», γ) «μι πήραν τα δάκρυα σβάρνα» (μ' έπνιξαν), δ) «συν γυναιξί κι σβάρνα» κοροϊδευτικά γιακάποιον που συνοδεύεται από τη γυναίκα του και τα παιδιά του.

σβαρνάου ή σβαρνίζου, τραβώ κάτι συρτά.

σβαρνιέμι, 1) σέρνομαι «σβαρνιέμι στ'ς δρόμ'ς», 2) κάνω «τσουλιθρις» σε κατωφερική τοποθεσία.

σβαρνιάρ'ς (ο), ο σβαρνιζόμενος, αυτός που σέρνεται.

σβήώ (σβγιά), έσβ' γα, έσβ' σα προσοτ. σβήνι, 1) σβήνω, 2) σβήνομαι.

σβουνιά (η), η βουνιά, η κοπριά του βοδιού, η βουλιτιά (Ζαγ.). Η σβουνιά στην Ήπειρο χρησιμεύει 1) για θέρμανση κατά τον χειμώνα, αφού ξεραθεί στον ήλιο, 2) για κατασκευή λάσπης προς επάλειψη τοίχων καμωμένων με πήχες ή καλάμια, 3) για την απομάκρυνση των κοινυσιών, με τη δυσσομία της όταν καλείται.

σβουνοί (ο), ο σβουνοί, 1) σβουνοί, 2) σβουνοί, 3) σβουνοί, 4) σβουνοί, 5) σβουνοί, 6) σβουνοί, 7) σβουνοί, 8) σβουνοί, 9) σβουνοί, 10) σβουνοί, 11) σβουνοί, 12) σβουνοί, 13) σβουνοί, 14) σβουνοί, 15) σβουνοί, 16) σβουνοί, 17) σβουνοί, 18) σβουνοί, 19) σβουνοί, 20) σβουνοί, 21) σβουνοί, 22) σβουνοί, 23) σβουνοί, 24) σβουνοί, 25) σβουνοί, 26) σβουνοί, 27) σβουνοί, 28) σβουνοί, 29) σβουνοί, 30) σβουνοί, 31) σβουνοί, 32) σβουνοί, 33) σβουνοί, 34) σβουνοί, 35) σβουνοί, 36) σβουνοί, 37) σβουνοί, 38) σβουνοί, 39) σβουνοί, 40) σβουνοί, 41) σβουνοί, 42) σβουνοί, 43) σβουνοί, 44) σβουνοί, 45) σβουνοί, 46) σβουνοί, 47) σβουνοί, 48) σβουνοί, 49) σβουνοί, 50) σβουνοί, 51) σβουνοί, 52) σβουνοί, 53) σβουνοί, 54) σβουνοί, 55) σβουνοί, 56) σβουνοί, 57) σβουνοί, 58) σβουνοί, 59) σβουνοί, 60) σβουνοί, 61) σβουνοί, 62) σβουνοί, 63) σβουνοί, 64) σβουνοί, 65) σβουνοί, 66) σβουνοί, 67) σβουνοί, 68) σβουνοί, 69) σβουνοί, 70) σβουνοί, 71) σβουνοί, 72) σβουνοί, 73) σβουνοί, 74) σβουνοί, 75) σβουνοί, 76) σβουνοί, 77) σβουνοί, 78) σβουνοί, 79) σβουνοί, 80) σβουνοί, 81) σβουνοί, 82) σβουνοί, 83) σβουνοί, 84) σβουνοί, 85) σβουνοί, 86) σβουνοί, 87) σβουνοί, 88) σβουνοί, 89) σβουνοί, 90) σβουνοί, 91) σβουνοί, 92) σβουνοί, 93) σβουνοί, 94) σβουνοί, 95) σβουνοί, 96) σβουνοί, 97) σβουνοί, 98) σβουνοί, 99) σβουνοί, 100) σβουνοί, 101) σβουνοί, 102) σβουνοί, 103) σβουνοί, 104) σβουνοί, 105) σβουνοί, 106) σβουνοί, 107) σβουνοί, 108) σβουνοί, 109) σβουνοί, 110) σβουνοί, 111) σβουνοί, 112) σβουνοί, 113) σβουνοί, 114) σβουνοί, 115) σβουνοί, 116) σβουνοί, 117) σβουνοί, 118) σβουνοί, 119) σβουνοί, 120) σβουνοί, 121) σβουνοί, 122) σβουνοί, 123) σβουνοί, 124) σβουνοί, 125) σβουνοί, 126) σβουνοί, 127) σβουνοί, 128) σβουνοί, 129) σβουνοί, 130) σβουνοί, 131) σβουνοί, 132) σβουνοί, 133) σβουνοί, 134) σβουνοί, 135) σβουνοί, 136) σβουνοί, 137) σβουνοί, 138) σβουνοί, 139) σβουνοί, 140) σβουνοί, 141) σβουνοί, 142) σβουνοί, 143) σβουνοί, 144) σβουνοί, 145) σβουνοί, 146) σβουνοί, 147) σβουνοί, 148) σβουνοί, 149) σβουνοί, 150) σβουνοί, 151) σβουνοί, 152) σβουνοί, 153) σβουνοί, 154) σβουνοί, 155) σβουνοί, 156) σβουνοί, 157) σβουνοί, 158) σβουνοί, 159) σβουνοί, 160) σβουνοί, 161) σβουνοί, 162) σβουνοί, 163) σβουνοί, 164) σβουνοί, 165) σβουνοί, 166) σβουνοί, 167) σβουνοί, 168) σβουνοί, 169) σβουνοί, 170) σβουνοί, 171) σβουνοί, 172) σβουνοί, 173) σβουνοί, 174) σβουνοί, 175) σβουνοί, 176) σβουνοί, 177) σβουνοί, 178) σβουνοί, 179) σβουνοί, 180) σβουνοί, 181) σβουνοί, 182) σβουνοί, 183) σβουνοί, 184) σβουνοί, 185) σβουνοί, 186) σβουνοί, 187) σβουνοί, 188) σβουνοί, 189) σβουνοί, 190) σβουνοί, 191) σβουνοί, 192) σβουνοί, 193) σβουνοί, 194) σβουνοί, 195) σβουνοί, 196) σβουνοί, 197) σβουνοί, 198) σβουνοί, 199) σβουνοί, 200) σβουνοί, 201) σβουνοί, 202) σβουνοί, 203) σβουνοί, 204) σβουνοί, 205) σβουνοί, 206) σβουνοί, 207) σβουνοί, 208) σβουνοί, 209) σβουνοί, 210) σβουνοί, 211) σβουνοί, 212) σβουνοί, 213) σβουνοί, 214) σβουνοί, 215) σβουνοί, 216) σβουνοί, 217) σβουνοί, 218) σβουνοί, 219) σβουνοί, 220) σβουνοί, 221) σβουνοί, 222) σβουνοί, 223) σβουνοί, 224) σβουνοί, 225) σβουνοί, 226) σβουνοί, 227) σβουνοί, 228) σβουνοί, 229) σβουνοί, 230) σβουνοί, 231) σβουνοί, 232) σβουνοί, 233) σβουνοί, 234) σβουνοί, 235) σβουνοί, 236) σβουνοί, 237) σβουνοί, 238) σβουνοί, 239) σβουνοί, 240) σβουνοί, 241) σβουνοί, 242) σβουνοί, 243) σβουνοί, 244) σβουνοί, 245) σβουνοί, 246) σβουνοί, 247) σβουνοί, 248) σβουνοί, 249) σβουνοί, 250) σβουνοί, 251) σβουνοί, 252) σβουνοί, 253) σβουνοί, 254) σβουνοί, 255) σβουνοί, 256) σβουνοί, 257) σβουνοί, 258) σβουνοί, 259) σβουνοί, 260) σβουνοί, 261) σβουνοί, 262) σβουνοί, 263) σβουνοί, 264) σβουνοί, 265) σβουνοί, 266) σβουνοί, 267) σβουνοί, 268) σβουνοί, 269) σβουνοί, 270) σβουνοί, 271) σβουνοί, 272) σβουνοί, 273) σβουνοί, 274) σβουνοί, 275) σβουνοί, 276) σβουνοί, 277) σβουνοί, 278) σβουνοί, 279) σβουνοί, 280) σβουνοί, 281) σβουνοί, 282) σβουνοί, 283) σβουνοί, 284) σβουνοί, 285) σβουνοί, 286) σβουνοί, 287) σβουνοί, 288) σβουνοί, 289) σβουνοί, 290) σβουνοί, 291) σβουνοί, 292) σβουνοί, 293) σβουνοί, 294) σβουνοί, 295) σβουνοί, 296) σβουνοί, 297) σβουνοί, 298) σβουνοί, 299) σβουνοί, 300) σβουνοί, 301) σβουνοί, 302) σβουνοί, 303) σβουνοί, 304) σβουνοί, 305) σβουνοί, 306) σβουνοί, 307) σβουνοί, 308) σβουνοί, 309) σβουνοί, 310) σβουνοί, 311) σβουνοί, 312) σβουνοί, 313) σβουνοί, 314) σβουνοί, 315) σβουνοί, 316) σβουνοί, 317) σβουνοί, 318) σβουνοί, 319) σβουνοί, 320) σβουνοί, 321) σβουνοί, 322) σβουνοί, 323) σβουνοί, 324) σβουνοί, 325) σβουνοί, 326) σβουνοί, 327) σβουνοί, 328) σβουνοί, 329) σβουνοί, 330) σβουνοί, 331) σβουνοί, 332) σβουνοί, 333) σβουνοί, 334) σβουνοί, 335) σβουνοί, 336) σβουνοί, 337) σβουνοί, 338) σβουνοί, 339) σβουνοί, 340) σβουνοί, 341) σβουνοί, 342) σβουνοί, 343) σβουνοί, 344) σβουνοί, 345) σβουνοί, 346) σβουνοί, 347) σβουνοί, 348) σβουνοί, 349) σβουνοί, 350) σβουνοί, 351) σβουνοί, 352) σβουνοί, 353) σβουνοί, 354) σβουνοί, 355) σβουνοί, 356) σβουνοί, 357) σβουνοί, 358) σβουνοί, 359) σβουνοί, 360) σβουνοί, 361) σβουνοί, 362) σβουνοί, 363) σβουνοί, 364) σβουνοί, 365) σβουνοί, 366) σβουνοί, 367) σβουνοί, 368) σβουνοί, 369) σβουνοί, 370) σβουνοί, 371) σβουνοί, 372) σβουνοί, 373) σβουνοί, 374) σβουνοί, 375) σβουνοί, 376) σβουνοί, 377) σβουνοί, 378) σβουνοί, 379) σβουνοί, 380) σβουνοί, 381) σβουνοί, 382) σβουνοί, 383) σβουνοί, 384) σβουνοί, 385) σβουνοί, 386) σβουνοί, 387) σβουνοί, 388) σβουνοί, 389) σβουνοί, 390) σβουνοί, 391) σβουνοί, 392) σβουνοί, 393) σβουνοί, 394) σβουνοί, 395) σβουνοί, 396) σβουνοί, 397) σβουνοί, 398) σβουνοί, 399) σβουνοί, 400) σβουνοί, 401) σβουνοί, 402) σβουνοί, 403) σβουνοί, 404) σβουνοί, 405) σβουνοί, 406) σβουνοί, 407) σβουνοί, 408) σβουνοί, 409) σβουνοί, 410) σβουνοί, 411) σβουνοί, 412) σβουνοί, 413) σβουνοί, 414) σβουνοί, 415) σβουνοί, 416) σβουνοί, 417) σβουνοί, 418) σβουνοί, 419) σβουνοί, 420) σβουνοί, 421) σβουνοί, 422) σβουνοί, 423) σβουνοί, 424) σβουνοί, 425) σβουνοί, 426) σβουνοί, 427) σβουνοί, 428) σβουνοί, 429) σβουνοί, 430) σβουνοί, 431) σβουνοί, 432) σβουνοί, 433) σβουνοί, 434) σβουνοί, 435) σβουνοί, 436) σβουνοί, 437) σβουνοί, 438) σβουνοί, 439) σβουνοί, 440) σβουνοί, 441) σβουνοί, 442) σβουνοί, 443) σβουνοί, 444) σβουνοί, 445) σβουνοί, 446) σβουνοί, 447) σβουνοί, 448) σβουνοί, 449) σβουνοί, 450) σβουνοί, 451) σβουνοί, 452) σβουνοί, 453) σβουνοί, 454) σβουνοί, 455) σβουνοί, 456) σβουνοί, 457) σβουνοί, 458) σβουνοί, 459) σβουνοί, 460) σβουνοί, 461) σβουνοί, 462) σβουνοί, 463) σβουνοί, 464) σβουνοί, 465) σβουνοί, 466) σβουνοί, 467) σβουνοί, 468) σβουνοί, 469) σβουνοί, 470) σβουνοί, 471) σβουνοί, 472) σβουνοί, 473) σβουνοί, 474) σβουνοί, 475) σβουνοί, 476) σβουνοί, 477) σβουνοί, 478) σβουνοί, 479) σβουνοί, 480) σβουνοί, 481) σβουνοί, 482) σβουνοί, 483) σβουνοί, 484) σβουνοί, 485) σβουνοί, 486) σβουνοί, 487) σβουνοί, 488) σβουνοί, 489) σβουνοί, 490) σβουνοί, 491) σβουνοί, 492) σβουνοί, 493) σβουνοί, 494) σβουνοί, 495) σβουνοί, 496) σβουνοί, 497) σβουνοί, 498) σβουνοί, 499) σβουνοί, 500) σβουνοί, 501) σβουνοί, 502) σβουνοί, 503) σβουνοί, 504) σβουνοί, 505) σβουνοί, 506) σβουνοί, 507) σβουνοί, 508) σβουνοί, 509) σβουνοί, 510) σβουνοί, 511) σβουνοί, 512) σβουνοί, 513) σβουνοί, 514) σβουνοί, 515) σβουνοί, 516) σβουνοί, 517) σβουνοί, 518) σβουνοί, 519) σβουνοί, 520) σβουνοί, 521) σβουνοί, 522) σβουνοί, 523) σβουνοί, 524) σβουνοί, 525) σβουνοί, 526) σβουνοί, 527) σβουνοί, 528) σβουνοί, 529) σβουνοί, 530) σβουνοί, 531) σβουνοί, 532) σβουνοί, 533) σβουνοί, 534) σβουνοί, 535) σβουνοί, 536) σβουνοί, 537) σβουνοί, 538) σβουνοί, 539) σβουνοί, 540) σβουνοί, 541) σβουνοί, 542) σβουνοί, 543) σβουνοί, 544) σβουνοί, 545) σβουνοί, 546) σβουνοί, 547) σβουνοί, 548) σβουνοί, 549) σβουνοί, 550) σβουνοί, 551) σβουνοί, 552) σβουνοί, 553) σβουνοί, 554) σβουνοί, 555) σβουνοί, 556) σβουνοί, 557) σβουνοί, 558) σβουνοί, 559) σβουνοί, 560) σβουνοί, 561) σβουνοί, 562) σβουνοί, 563) σβουνοί, 564) σβουνοί, 565) σβουνοί, 566) σβουνοί, 567) σβουνοί, 568) σβουνοί, 569) σβουνοί, 570) σβουνοί, 571) σβουνοί, 572) σβουνοί, 573) σβουνοί, 574) σβουνοί, 575) σβουνοί, 576) σβουνοί, 577) σβουνοί, 578) σβουνοί, 579) σβουνοί, 580) σβουνοί, 581) σβουνοί, 582) σβουνοί, 583) σβουνοί, 584) σβουνοί, 585) σβουνοί, 586) σβουνοί, 587) σβουνοί, 588) σβουνοί, 589) σβουνοί, 590) σβουνοί, 591) σβουνοί, 592) σβουνοί, 593) σβουνοί, 594) σβουνοί, 595) σβουνοί, 596) σβουνοί, 597) σβουνοί, 598) σβουνοί, 599) σβουνοί, 600) σβουνοί, 601) σβουνοί, 602) σβουνοί, 603) σβουνοί, 604) σβουνοί, 605) σβουνοί, 606) σβουνοί, 607) σβουνοί, 608) σβουνοί, 609) σβουνοί, 610) σβουνοί, 611) σβουνοί, 612) σβουνοί, 613) σβουνοί, 614) σβουνοί, 615) σβουνοί, 616) σβουνοί, 617) σβουνοί, 618) σβουνοί, 619) σβουνοί, 620) σβουνοί, 621) σβουνοί, 622) σβουνοί, 623) σβουνοί, 624) σβουνοί, 625) σβουνοί, 626) σβουνοί, 627) σβουνοί, 628) σβουνοί, 629) σβουνοί, 630) σβουνοί, 631) σβουνοί, 632) σβουνοί, 633) σβουνοί, 634) σβουνοί, 635) σβουνοί, 636) σβουνοί, 637) σβουνοί, 638) σβουνοί, 639) σβουνοί, 640) σβουνοί, 641) σβουνοί, 642) σβουνοί, 643) σβουνοί, 644) σβουνοί, 645) σβουνοί, 646) σβουνοί, 647) σβουνοί, 648) σβουνοί, 649) σβουνοί, 650) σβουνοί, 651) σβουνοί, 652) σβουνοί, 653) σβουνοί, 654) σβουνοί, 655) σβουνοί, 656) σβουνοί, 657) σβουνοί, 658) σβουνοί, 659) σβουνοί, 660) σβουνοί, 661) σβουνοί, 662) σβουνοί, 663) σβουνοί, 664) σβουνοί, 665) σβουνοί, 666) σβουνοί, 667) σβουνοί, 668) σβουνοί, 669) σβουνοί, 670) σβουνοί, 671) σβουνοί, 672) σβουνοί, 673) σβουνοί, 674) σβουνοί, 675) σβουνοί, 676) σβουνοί, 677) σβουνοί, 678) σβουνοί, 679) σβ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΑΠΙΓΚΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΤΡΟ ΚΑΙ ΣΟΥΖΥ ΜΠΑΡΕΤ

Στο χωριό Πάπιγκο, γνωρίζουμε τη συγγραφέα Σούζυ Μπάρετ και το σύζυγό της ζωγράφο Πέτρο Μπάρετ.

Μένοντας στο Πάπιγκο, σ' ένα όμορφο παραδοσιακό σπίτι, και εκτιμώντας την οικιστική, πολιτιστική και προπαντός τη φυσική κληρονομιά του χωριού, έγραψαν και διακίνησαν στους κατοίκους του Πάπικου τις σκέψεις τους για μια ακίνδυνη εξέλιξη στην ανατοφεική τουριστική ανάπτυξη του χωριού.

Αυτές οι σκέψεις εκφράστηκαν ποικιλόμορφα κι' από μέλη του Συλλόγου οι οποίες σκέψεις αυτές πιστεύουμε πως είναι χρήσιμες να δημοσιευτούν στην εφημερίδα σας. Γιατί, όλα τα χωριά του Ζαγορίου, έχουν μία προοπτική τουριστικής ανάπτυξης. Και είναι καλό, τώρα στην άρχή, πριν υποστούν δυστυχώς ανεπανόρθωτες ζημιές και υποβαθμιστούν και σαν φύση αλλά και σαν οικιστική και πολιτιστική κληρονομιά, να ληφθούν κάποια δραστησιακά αλλά και έγκαιρα μέτρα, για τη διαφύλαξή τους. Ίσως είναι, καιρός να ανοίξει και ένας διάλογος στην εφημερίδα σας με ιδέες προστασίας και διαφύλαξης όλου αυτού του πλούτου των χωριών μας, πλούτος ο οποίος κινδυνεύει από τους κερδοσκοπούς και τα εκσκαπτικά μηχανήματα που οι βάνδαλοι αλογίστως διακινούν, καταστρέφοντας εξάισια τοπία φυσικού κάλους!

Από το Σύλλογο Προστασίας Ηπειρωτικής Φύσης.

«Οποιοσδήποτε που γνωρίζει το Πάπιγκο, σαν μόνιμος ή σαν επισκέπτης, θέλει να το «σώσει».

Σ' αυτό που οι άνθρωποι διαφέρουν είναι στην άποψή τους πως να το καταφέρουν.

Θα θέλαμε λοιπόν να εκφράσουμε την γνώμη μας αν και δεν είμαστε ούτε μόνιμοι κάτοικοι ούτε εντελώς ξένοι στον τόπο. Αυτό σημαίνει ότι δεν έχουμε συμφέροντα πάνω στο θέμα αλλά ούτε κατανόηση μας λεί-

πει σχετική με το ζήτημα.

Το Πάπιγκο είναι μοναδικό. Μοναδικό στο Ζαγόρι, μοναδικό στην Ήπειρο, μοναδικό στην Ελλάδα, μοναδικό στην Ευρώπη. Τι το κάνει μοναδικό;

1. Η θέση του.

Όταν περνάς το ποτάμι, και σκαρφαλώνεις στο Πάπιγκο είναι σα να βρίσκεσαι σε νησί. Δεν είσαι στο δρόμο σου για κάπου πιο πέρα, κάπου αλλού. Ο δρόμος τελειώνει εδώ. Αυτό σημαίνει ότι το Πάπιγκο καθορίζει μόνο του τη μοίρα του. Δεν υπάρχει πριονιστήριο ούτε βωξίτης ή οτιδήποτε άλλο που μπορεί να μεταφέρει τη μόλυνση δια μέσου της κυκλοφορίας.

2. Το τοπίο.

Το φαράγγι, το ποτάμι, οι Πύργοι, το βουνό. Το Πάπιγκο τα έχει όλα.

3. Η αρχιτεκτονική.

Απρόσμενα, οι δύο μαχαλάδες, από γκριζα πέτρα που εναρμονίζονται τέλεια με το φόντο του τοπίου, έχουν επιζηήσει σχεδόν ανέπαφα μέχρι σήμερα.

Τα χαρακτηριστικά που το κάνουν μοναδικό είναι αυτά που προσελκύουν τους επισκέπτες. Οι άνθρωποι έρχονται στο Πάπιγκο για την ανέπαφη αρχιτεκτονική, το διασωμένο τοπίο και την ιδιαίτερη αξία που χαρίζει στον τόπο το γεγονός ότι ο δρόμος τελειώνει εδώ, κρατώντας μακριά τα προβλήματα της κυκλοφορίας.

Κάθε χρόνο όλο και περισσότεροι άνθρωποι έρχονται. Οι επιδράσεις του τουρισμού είναι πολύ γνωστές. Τείνουν πάντα να καταστρέφουν αυτό ακριβώς που αρχικά ήταν ο πόλος έλξης.

Μπορεί να υπάρχουν πολύ λίγα ελκυστικά μέρη στην Ευρώπη τα οποία δεν έχουν έρθει αντιμέτωπα με αυτό το φαινόμενο, που ο τουρισμός δεν έχει καταστρέψει το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής των ντόπων. Το Πάπιγκο είναι ένα από αυτά τα λίγα μέρη. Αλλά είναι στο κατώφλι! Η ασχήμια στο Αηλίο που κυριαρχεί στο χώρο, και σοκάρει τους επισκέ-

πτες που η φήμη τους προέτρεψε να περιμένουν ένα αρχιτεκτονικά ανέπαφο χωριό αποτελεί ένα μάθημα-πάθημα του τι μπορεί να συμβεί εδώ τόσο εύκολα.

Το ερώτημα είναι: Τι μπορεί να γίνει για να διατηρηθεί ο έλεγχος και να στρέψει τον τουρισμό σε πλεονέκτημα όλου του χωριού και όλων των κατοίκων του και όχι να αφήσουμε τον τουρισμό να δράσει ανεξέλεγκτα και να καταστρέψει αυτό που κληρονομούμε.

Είναι θεμιτή η επιθυμία εκ μέρους κάθε ανεξάρτητου ανθρώπου να κερδίσει οτιδήποτε μπορεί. Περιορισμοί δεν εφαρμόζονται εύκολα ούτε από τις κυβερνήσεις ούτε με αυτοέλεγχο.

Για την ώρα υπάρχει μια μη ισορροπημένη κατάσταση. Τα σπίτια γίνονται όλο και ακριβότερα στη συντήρησή τους και η παλαιότερη γενιά σταδιακά πεθαίνει. Ο οικοδομικός ιστός των χωριών που εξακολουθούν να υπάρχουν καταρρέει ενώ η περιφέρεια αναπτύσσεται. Εάν αυτή η τάση συνεχιστεί το Πάπιγκο θα γινόταν μία συλλογή από ξενοδοχεία και εστιατόρια στην υπηρεσία των επισκεπτών που έχουν έρθει να δουν ένα χωριό που δεν υπάρχει πια.

Κάθε ιδιοκτήτης σπιτιού στο Πάπιγκο, απλά με το να έχει ένα σπίτι εδώ συμμετέχει στην εικόνα του Πάπικου όπως είναι και παίζει ένα ρόλο σε ότι φέρνει τουρίστες εδώ. Επομένως αποτελεί ένα συστατικό του τουριστικού κεφαλαίου του χώρου και με αυτήν την έννοια τα βάρη και τα αναμενόμενα ωφέλη θα έπρεπε να διαμοιράζονται.

Το χωριό με το να είναι το άθροισμα των μερών του μπορεί να επιβιώσει και να διασωθεί μόνον αν αυτά τα μέρη συνεργασθούν αρμονικά.

Πιστεύουμε ότι ο μόνος τρόπος που μπορεί το Πάπιγκο να προχωρήσει είναι με την καθολική συνεργασία του χωριού.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

1. Θα μπορούσε να διαμορ-

φωθεί ένας φορέας στο χωριό.

2. Θα μπορούσε να συμφωνηθεί ένα σχέδιο για το μέλλον του χωριού.

3. Αυτό το σχέδιο θα έπρεπε να περιλαμβάνει εγγυήσεις, ώστε τα στοιχεία που κάνουν το Πάπιγκο μοναδικό να διατηρούνται άθικτα όπως είναι. Δηλαδή:

α) Θέση. Όχι στην επέκταση οποιουδήποτε δρόμου.

β) Τοπίο. Δεν θα έπρεπε να παρθούν μέτρα που θα έβλαπταν ή θα μετέβαλαν την εμφάνιση του τοπίου.

γ) Αρχιτεκτονική. Κανένα κτίριο δεν θα έπρεπε να επιτραπεί όταν είναι εκτός κλίμακας του χωριού και δεν κατασκευάζεται με παραδοσιακή μέθοδο και υλικά.

Οποιοσδήποτε οικοδομική ή άλλη δραστηριότητα να περιορίζεται στα υπάρχοντα κοινοτικά όρια των μαχαλάδων και να υπάρξουν εγγυήσεις ότι αυτά τα όρια δεν θα επεκταθούν. Να ενοθαρυνθεί η αγορά και συντήρηση υπαρχόντων κτισμάτων, και όχι η κατασκευή νέων οικοδομών στους κενούς χώρους και οικόπεδα. Θα έπρεπε επίσης να περιληφθεί η φροντίδα για την στάθμευση των αυτοκινήτων, απαγορεύοντας τα αυτοκίνητα από την είσοδο του χωριού, και μια λύση στο πρόβλημα των σκουπιδιών απαγορεύοντας στους ιδιοκτήτες να πετούν τα σκουπίδια στους λάκκους.

Ο ΦΟΡΕΑΣ θα έπρεπε να έχει ένα ταμείο. Οι εισφορές σε αυτό το ταμείο θα γίνονται με ποικίλους τρόπους:

1. Οποιοσδήποτε προσφέρει στους τουρίστες φαγητό, ποτό και δωμάτια, θα πρέπει να δίνει κάποια εισφορά σε αυτό το ταμείο η οποία θα προστίθεται στον λογαριασμό σαν «τοπικός φόρος». Αυτή η εισφορά θα πρέπει να είναι ανάλογη με το μέγεθος της επιχείρησης και των επιβλαβών επιπτώσεών της στο περιβάλλον.

2. Ο φορέας αυτός θα μπορούσε να αναπτύξει μια παραλήλη δραστηριότητα προσώ-

λός την παραγωγή και διάθεση τοπικών προϊόντων και τεχνών. Το οικονομικό αποτέλεσμα αυτής της δραστηριότητας θα μπορούσε να ενισχύσει το ταμείο του φορέα. Π.χ.: Μάλλια, γλυπτά, κουβέρτες, τυρί, γαλά, φασόλια, κτλ. — Είναι δύσκολο να σκεφθεί κανείς πράγματα τα οποία οι επισκέπτες θα εκτιμούσαν και τα οποία οι ντόπιοι θα παρείχαν.

3. ΕΟΚ. Το Πάπιγκο όντας πραγματικά μοναδικό έχει ισχυρές πιθανότητες να αντλήσει ουσιαστική (οικονομική) βοήθεια από την ΕΟΚ με την προϋπόθεση ότι η ΕΟΚ θα έχει κριθεί το σχέδιο ανάπτυξης του χωριού!

4. Εθελοντικές εισφορές από επισκέπτες. Κουτιά συλλογής (με την ένδειξη «παρακαλώ βοηθήστε μας να συντηρήσουμε το χωριό»), θα μπορούσαν να αποθετηθούν σε διάφορα μέρη, όπως ακόμα φυλλάδια εξηγώντας τις δυσκολίες και τα έξοδα κατήρησης παραδοσιακών κτιρίων που θα μπορούσαν να είναι στην διάθεση των επισκεπτών.

5. Εισιτήρια για την στάθμευση των αυτοκινήτων. (ΝΑΙ, οι άνθρωποι θα το βρουν ακριβό να επισκεφθούν το Πάπιγκο, αλλά οτιδήποτε είναι έξω από τα συνηθισμένα πλαίσια κοστίζει πιο πολύ).

6. Το κληροδότημα του Μιχ. Αναγνωστόπουλου; Σκοπός του ήταν να ωφελήσει το χωριό γεννηθήκε δια μέσου των σχολείων του. Τώρα που δεν υπάρχουν πια σχολεία, δεν θα μπορούσε το χωριό να επωφεληθεί κατευθείαν;

ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΥΤΟ ΘΑ ΠΑΡΕΧΕΙ:

1. Βοήθεια συντήρησης των σπιτιών του χωριού (κάθε περίπτωση θα εξετάζεται από τον φορέα, ο οποίος θα κρίνει ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες).

2. Μέρος στάθμευσης αυτοκινήτων — αρχικά απόκτηση μετά συντήρηση.

3. Σύστημα διάθεσης σκουπιδιών.

4. Ίσως ένας χώρος στο χωριό που θα λειτουργούσε σαν κέντρο πληροφοριών και συντονισμού του Φορέα.

ΓΙΑ ΝΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΟΥ-

ΜΕ:

Το Πάπιγκο είναι μοναδικό

λόγω της θέσης του, του τοπίου και της αρχιτεκτονικής του.

Αυτοί είναι οι παράγοντες που προσελκύουν επισκέπτες. Οποιαδήποτε ανάπτυξη που επιδρά αρνητικά σε οποιοδήποτε ή σε όλα από αυτά «ΣΚΟΤΩΝΕΙ ΤΗ ΧΗΝΑ ΠΟΥ ΓΕΝΝΑ ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ». Πρέπει να επιβληθούν όρια. Δεν βοηθάει να ελπίζει κανείς σε κάποια μακρινή εξουσία η οποία θα τα επιβάλλει. Το Πάπιγκο σαν μονάδα πρέπει να αποφασίσει μόνο του το δικό του μέλλον.

Οι προτάσεις μας αυτές είναι:

— Το χωριό δημιουργεί ένα φορέα, που διαμορφώνει ένα σχέδιο για το μέλλον. Αυτό το σχέδιο αποκλείει την επέκταση των υφισταμένων κοινοτικών ορίων, την διάνοιξη οποιουδήποτε δρόμου και την κατασκευή οποιουδήποτε κτιρίου έξω από τις μεθόδους αναλογίες και υλικά.

— Το ταμείο του φορέα έχει προορισμό, να βοηθήσει τους ιδιοκτήτες με την συντήρηση των κτιρίων τους.

— Οι τουρίστες και εκείνοι που κερδίζουν από αυτούς θα πρέπει να συνεισφέρουν στο ταμείο αυτό ωφελώντας έτσι το χωριό σαν σύνολο.

Οι κάτοικοι του Πάπικου ονομάζονταν στο παρελθόν «ΚΑΤΑΦΥΓΙΑΝΟΙ».

Δια μέσου της ιστορίας οι άνθρωποι έχουν έλθει στο χωριό για να δραπετεύσουν από τους κινδύνους της πεδιάδας. Το χωριό άντεξε, απορρόφησε κατά κάποιο τρόπο υπέρταξε αναριθμητους εισβολείς, από τους Σλάβους του δού αιώνα μέχρι τις στρατιές του 20ου αιώνα...

Στον καιρό μας οι εισβολείς είναι καλοπροαίρετοι.

Οι πιο πολλοί από τους ανθρώπους που έρχονται στο Πάπιγκο είναι κατά κάποιο τρόπο «καταφυγισμένοι». Θέλουν να δραπετεύσουν έστω για λίγο από τις χειρότερες όψεις του μοντέρνου κόσμου: ρύπανση, θόρυβο, κερδοσκοπία, συνωστισμό.

Ελπίζουμε πάρα πολύ ότι το χωριό θα βρει το σωστό τρόπο να υποτάξει τους τελευταίους αυτούς εισβολείς και να συνεχίσει να τους παρέχει καταφύγιο.

Στο γύρισμα του χρόνου

Οκτωβριανά

Γλυκό φθινοπωριάτικο πρωινό. Στα τρία καλώδια της ΔΕΗ, τεντωμένα ανάμεσα σε δυο κολώνες στην άκρη του δρόμου, αραδιάστηκαν ένα τσούρμο χελιδόνια. «Ζυγιάζονται» πάνω σ' αυτά ανοιγοκλείνοντας τα μαύρα τους φτερά ή «ξεψειριάζονται» με τα ράμφη τους στην άσπρη τους κοιλιά ή κάτω από τα φτερά τους, όπως κάνουν όλα τα φτερωτά. Υπάρχει μια κινητικότητα σ' αυτά. Μερικά καινούρια έρχονται να πάρουν τη θέση τους πλάι στα πρώτα, έτσι οι χελιδονοπαρέες μεγαλώνουν. Κάποια απ' αυτά που είναι στις σειρές, ξαναπετούν διαγράφοντας στον ορίζοντα γρήγορους μεγάλους κύκλους, για να ξαναπάρουν τη θέση τους στα καλώδια. Ανάμεσά τους μικρά και μεγάλα χελιδόνια. Είναι η παλιά και καινούρια γενιά, οι γονείς και τα παιδιά τους, τα χελιδονοπαιδιά του 1991.

Αργόσχολος, στη βεράντα του σπιτιού μου, τα χαζεύω. Τα μεγάλα δείχνουν πιο ήρεμα γι' αυτό και στα καλώδια στέκουν πιο σταθερά. Τα πιο μικρά, σου δίνουν την εντύπωση κάποιας νευρικότητας. Ίσως κάποια ερωτηματικά τα κάνουν ανήσυχα. Η περιέργειά τους για την ανεξήγητη, γι' αυτά, σύναξη. Είναι ο πρώτος Οκτώβρης στη ζωή τους και θάναη η πιο σημαντική εμπειρία τους, η αποδημία. Το μεγάλο ταξίδι για τα χειμαδιά, για τα καινούρια φιλόξενα, γι' αυτά, μέρη του Νότου.

Με το ζέσταμα της μέρας από 'να λαμπρό ήλιο που ξεπρόβαλε από τις κορφές της Κωδουνάτας, σένα καταγάλανο ουρανό, κι' αφού ο χελιδονοαρχηγός εκτίμησε πως η σύναξη ολοκληρώθηκε, ήρθε η ώρα της αναχώρησης. Ένα μικρό συννεφάκι από ασπρόμαυρα, σπαθάτα χελιδόνια πήρε τη ρότα του για τα νότια, με αλάνθαστο πλοηγό το ένστικτό τους. Τα καλώδια μείναν. καλώδια, χωρίς το πρωινό φτερωτό τους φορτίο κι' ακινητοποιήθηκαν. Με τη ματιά μου παρακολούθησα, όσο ο ορίζοντας μου επέτρεπε, το παιγνιδίστικο ακόμα πέταγμα τους και κάποια στιγμή τ' αποχαίρετσα νοερά με την ευχή μου για «Καλό ταξίδι».

Για αρκετές μέρες τώρα-τέλη Σεπτεμβρίου αρχές Οκτωβρίου-κάθε πρωινό αντικρύζω το ίδιο σκηνικό. Ίδια σύναξη από καινούριες παρέες χελιδονιών καθώς και τηφορτίζουν από βορειότερα μέρη, ακολουθώντας την ίδια ρότα προς το ζεστό Νότο. Η τελευταία παρέα θα κλείση την αλυσίδα του καλοκαιριού, αφήνοντας σε μας το προμήνυμα του φθινοπώρου και του χειμώνα.

Κατευοδώνω, κάθε πρωινό, τις χελιδονοπαρέες που ταξιδεύουν. Κι' άθελα, σκέπτομαι πως οι ίδιες παρέες θα ξαναφέρουν τ' ανοιξιάτικα χαμόγελα της καινούριας χρονιάς, στο γυρισμό τους. Ένας γυρισμός αλάνθαστος- χωρίς πυξίδες και γεωγραφικούς χάρτες- στην «πάτριά» γη, στις ίδιες προγονικές εστίες-φωλιές. Το ζωικό ένστικτο, ένα μεγάλο μυστήριο της Φύσης.

Σταύρος Σικιωτής

Το ΖΑΓΟΡΙ και τα χωριά αυτού

ΜΑΚΡΙΝΗ και ΜΑΚΡΙΝΟΝ
ΜΑΝΘΟΥ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

1883

ΠΗΡΑΝ ΚΡΙΑΡΙΑ ΚΑΙ ΨΩΜΙ

«Παλιγγενεσία» 17 Ιουνίου - Εν Ιωαννίνους την 10 Ιουνίου 1883.
«Τέσσαρες λησται ανεφάνησαν μεταξύ των του Ζαγοριού κομών Σκαμνελίου, Μακρινού και έλαβον παρά των εκεί διαμενόντων κριούς και άρτον.

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ ΔΗΜΑ

«Παλιγγενεσία» 1 Σεπτεμβρίου - Εν Ιωαννίνους την 26 Αυγούστου.
«Ο εκ Μακρινού συλληφθείς Δήμας ηλευθερώθη αντί 150 λικρών.

1892

ΠΗΡΑΝ ΨΩΜΙ

Γράφουν οι εφημερίδες «Παλιγγενεσία 7 Μαΐου και «Πατρίς» Βουκουρεστίου 16/28 Μαΐου.

«Παλιγγενεσία» 7 Μαΐου. «Επιστέλλουσιν ημίν εξ Ιωαννίνων.
ΛΗΣΤΕΙΑ. «Οι εκ των υλακών δραπετεύσαντες λησται και δυνηθέντες να έλθωσιν την οροθετικήν γραμμήν ετράπησαν Μυσών λειαν εις το ατυχές Ζαγόριον. Προ εβδομάδος μετέβησαν εις την κόμην του Ζαγοριού Μακρινού και επί απειλαίς εξήτησαν άρτον. Οι κάτοικοι άοπλοι και απροστάτευτοι εκόντες άκοντες έδωκαν αυτοίς άρτον, αλλά αμέσως έπεμψαν και ειδοποίησαν την διοίκησιν, ήτις είχε προειδοποιηθεί από της Ελληνικής Κυβερνήσεως περί της ελεύσεως των ληστών ούτων... Η ενταύθα διοίκηση έπεμψεν αποσπάσματα στρατού προς καταδίωξιν αυτών...».

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

«Φωνή της Ηπείρου», 6 Μαΐου 1894

«... Προχθές προεκάλεσε τους μοναχοδιδασκάλους του Ζαγοριού εις Τραπεζοβούνον ο Μουδρίης και τους είπεν ότι 200 λίκραι φόρος θα ριφθή εις το Ζαγόρι κάθε χρόνο για το Νοσοκομείον Ιωαννίνων και τας ανελόγησαν εις κάθε χωρίον και τους είπε: «σεις πάνιν να τα συνάξετε ως δημοτικόν φόρον από τα σφαζόμενα ζώα και τα καταναλισκόμενα εμπροτεύματα, προσέτι δε τους είπε, ότι θα συστήσουν και εις κάθε 7 χωρία από ένα δημαρχείον ήτοι 6 δημαρχεία στο Ζαγόρι...».

ΚΟΥΛΙΕΣ

«Φωνή της Ηπείρου» 17 Ιουνίου 1894

«Εξ Ιωαννίνων...»

«... Προ μηνός απεφασίσθη όπως κτισθώσι 4 στρατ. σταθμοί (κούλιες) εν Ζαγορίω εξ 25-30 στρατιωτών έκαστος δαπάνη των κατοίκων του Ζαγοριού. Εκ τούτων ο μεν θα κτισθή εις το δάσος Ριζιανά, ο δε εις την θέσιν Λειβαδάκια Βίτσης και Δοβράς, ο άλλος άνω του Βίκου και περί το όρος Ροδόβολη και ο άλλος περί την Βωβούσαν. Το μέτρον τούτο είναι συντελετιστικώτατον κατά της επαράτου ληστείας. Η δαπάνη αυτή ανέχεται εις 200 λίρας καταβληθησόμενας υπό των παρακειμένων χωρίων του Ζαγοριού, αγροσόμεν αν τοιαύτη είναι η υψηλή διαταγή ή αν η δαπάνη επιβαρύνη το ταμείον του Κράτους...».

1894

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΧΩΡΙΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΙΝ ΣΤΡΑΤΩΝΟΣ ΚΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ
ΕΙΣ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΝ

«Φωνή της Ηπείρου» 22 Ιουλίου 1894.

Το Ζαγόριον - Καΐμακαμανλίκι και Δημαρχείον - η ανέγερσις στρατώνων - Το Σκαμνέλι μαλλιά κουβάρια - η Κοινότης Λαϊστικής - Η ανέχετα της...».

«Προλαβόντας εξήλθεν εις Τραπεζοβούνον ο Γεν. Διοικητής εξ Ιωαννίνων συνοδευόμενος υπό του δημάρχου Ιωαννίνων, του Επιθεωρητού Υγιεινής και άλλων. Άμα τη αφίξει του εις Τραπεζοβούνον προσεκάλεσε δι' αυστηράς διαταγής τους Μοναχοδιδασκάλους έκαστου χωριού του Ζαγοριού και τοις εδήλωσεν ότι η Σεβ. Κυβέρνησις κηδομένη της ηυχίας και ευημερίας του Ζαγοριού απεφάσισε να εγκαθιδρύσῃ εις Τραπεζοβούνον Καΐμακαμανλίκι, στρατόνα και στρατιωτικόν νοσοκομείον. Είπε προσέτι ότι θα ενωθῇ το Ζαγόρι δι' αμαξωτής οδού μετά των Ιωαννίνων. Δια τούτο λοιπόν και αι Κοινότητες του Ζαγοριού πρέπει και αύται να φανώσιν αρωγοί δια της υλικής των συνδρομής. Ούτως υπεχρεώθησαν δι' ευγενούς τρόπου να εγγραφώσι συνδρομηταί του ανε-

γερθησόμενου στρατώνος και νοσοκομείου επί του παρόντος, αν η δαπάνη θα υπερβαίνη τας 1500 λίρας. Εκ τούτων 1400 περίπου θα καταβάλῃ το Ζαγόρι. Ελάχιστος όρος συνδρομής είναι 15 λίκραι των μικροτέρων και δυσπορωτέρων και μεγαλυτέρων 50 μέχρι 100. Η κοινότης Τραπεζοβούνου ανέλαβε να δώσῃ οικόπεδον και ξυλείαν προς ανέγερσιν του στρατώνος. Η Κοινότης Λαϊστικής ηγήθη να καταβάλῃ 500 λίρας προβάλλουσα ανέχεια. Εκ ταύτης βεβαίως και αι πλείστοι κοινότητες είτερ ποτέ και άλλοτε σήμεραν μαστίζονται ως γνωστόν. Δια τούτο η Σεβ. Διοίκησις Ιωαννίνων θα επισύρῃ την ευγνωμοσύνην των κοινοτήτων, αν απαλλάξῃ ἡ ανακοινύσῃ το Ζαγόρι των εκτάκτων τούτων συνεισφορών, αφού τα οικονομικά του Κράτους είναι ανθηρότατα...».

1895

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ ΣΤΡΑΤΩΝΟΣ ΕΙΣ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΝ
«Φωνή της Ηπείρου» 10 Νοεμβρίου 1895.

«ΕΚ ΖΑΓΟΡΙΟΥ γράφουσιν ημίν ότι η γενική διοίκησις Ιωαννίνων πολύ άδικον μέτρον έλαβε δια την επαρχίαν ταύτην διότι ενώ υποφέρει πολύ και αδυνατεί να πληρώσῃ τους βασιλικούς φόρους ελήφθη διαταγή δια της οποίας λέγεται ότι απεφασίσθη η ανέγερσις εν Τραπεζοβούνου στρατώνος. Ο δε Ουδύρης εξέδωκε διαταγήν προς όλα τα χωρία του Ζαγοριού δια της οποίας καλεί τους μοναχοδιδασκάλους να συνεισφέρωσιν άλλοι μεν είκοσι και άλλοι εικοσιπέντε λίρας προς ανέγερσιν του στρατώνος τούτου. Ομολογουμένως το μέτρον τούτο δεν είναι συμφωνον με τας περιστάσεις και με την πενίαν η οποία μαστίζει τα χωρία και τους κατοίκους αυτών οίτινες κατ' έτος επιβαρύνονται και με νέους φόρους. Το Ζαγόριον δεν δύναται σήμεραν, όπως και αι άλλαι επαρχίαι, να επαρκέσῃ εις τους τακτικούς βασιλικούς φόρους, η δε αυτομέτρη νέα συνεισφορά ουδένα άλλον σκοπόν θα εκπληρώσῃ ή να επιστήσῃ την δυστυχίαν των κατοίκων. Η επαρχία αυτή πληρώνει ετησίως δια δρόμους ικανώς σημαντικά ποσά, επί πολλά έτη χωρίς ουδείς δρόμους να κατασκευασθῇ εν αυτή. Άλλως τε εάν η διοίκησις απεφάσισεν την ανέγερσιν στρατώνος δύναται να εξοδεύσῃ εκ του δημοσίου ταμείου σύμφωνα και με τας αποφάσεις του Σουλτάνου και ουχι να επιβλήσῃ την δυστυχίαν των κατοίκων δι' όλως νέων άδικων φορολογιών».

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΔΥΣΤΥΧΕΙ - ΕΠΙΣΤΟΛΗ

«Φωνή της Ηπείρου», 14 Μαΐου 1899.

«Κύριε Διευθυντά,

Παρακαλώ να δημοσιεύσῃτε την επομένην προς τους εν Ρουμανία πλουσίους καταγομένους δε εκ του χωριού Μακρινού της Ηπείρου κ. κ. Δημήτριον και Ιωάννην Λογισιατίδαν. Γ. Βόγλαν, Χ. Καρπαζόπουλον, Ι. Μπέλλον και προς τους μετακινήσας τρεσάρ' κοντα οικογενείας εις Αλμυρόν Θεσσαλίας.

Συμπατριώται,

Η Πατρίς μας Μακρινόν και εν τη δυστυχία της υπερήφανος ούσα δεν εδέχθη Ρωμούνους διδασκάλους, ενώ εδέχθησαν άλλα χωρία εις καλύτεραν κατάστασιν ευρισκόμενα. Αλλ' όμως οι κάτοικοι του Μακρινού δυστυχούσι, η δε περικοπή της Επομένης επιστολής, ήτις εστάλη εκείθεν κινεί εις έλεον και συμπάθειαν πάντα καλόν πατριώτην. Ιδού αυτή.

«Αδελφέ ζώμεν χειρότερα και από τα γουρούνια, χιόνια, πάγοι, πείνα, πατά, δάσκαλο δεν έχουμε, δοσίματα πολλά. Πληρώνομεν και δι' εκείνους που έφυγον εις Βλαχίαν και Αλμυρόν. Δεν είναι να ζήσωμεν πλέον εδώ, όπου είχομεν άλλοτε και εφημερίδας και παρθεναγωγείον. Οι χωρικοί που γράφουν ευχαριστήσας δια την συνδρομήν των μετοχών Λαυριού. Και ο Μητροπολίτης μας έχαρισε το χρονικό δόσμιον του χωριού. Οι χωριανοί σε παρακαλούν να γράψῃς εις εφημερίδα ίσως παρακινήθουν και άλλοι να συνδράμουν για δάσκαλο και πατά...»

Όθεν συμπατριώται οι εν Βλαχία και οι εν Αλμυρώ δότε τον οβολόν σας προς ανακούφισιν των δυστυχών συγχωριανών μας. Εάν ούτω πράξῃτε ο Θεός της αγάπης και του ελέους θα δώσῃ εις σας κατά την καρδίαν σας και πάσαν βουλήν σας θα πληρώσῃ.

Εν Αθήναις 28 Μαΐου

Ο συμπατριώτης σας

Σωφρόνης Ν. Λούσης

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
(Το Καστράκι)

Ι.Γ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

μοναχών», και πάλι «...των ιερομονάχων». Στη 2η στήλη ονόματα

Ανακοίνωση

ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Αγαπητοί συμπατριώτες και φίλοι του Συνδέσμου

Το Δ.Σ. απεφάσισε για την καλύτερη ενημέρωσή σας να επικοινωνεί σε τακτικά χρονικά διαστήματα μαζί σας με ανακοινώσεις έσα από τις οποίες θα σας γνωρίζει τις προσπάθειες και τα αποτελέσματα των ενεργειών του σε θέματα που αφορούν το Ζαγόρι μας.

1. Κλιμάκιο Ιατρών στα χωριά μας

Με πρωτοβουλία των μελών του Δ.Σ. Ιατρών κ.κ. Φρίξου Θεοφάνους και Αγγέλου Πίκου Κλιμάκιο Ιατρών όλων των ειδικοτήτων επισκεπτεί τα χωριά μας κατά τους χειμερινούς μήνες και θα παράσχει Ιατρική ενημέρωση και βοήθεια στους συμπατριώτες μας που τόσο την έχουν ανάγκη.

Όλες οι επισκέψεις θα γίνονται ύστερα από συνεννόηση με τους αρμόδιους των Κοινοτήτων.

2. Παραδοσιακοί οικισμοί

Για το θέμα των παραδοσιακών οικισμών και την πλήρη αδιαφορία της πολιτείας να μας συνδράμει στις πολυδάπανες και χρονοβόρες επισκευές και ανακατασκευές των σπιτιών μας το Δ.Σ. απεφάσισε α) να επισκεφθῇ όλους τους βουλευτές της περιοχής μας με σκοπό σχετική επερώτηση στη Βουλή β) να γίνουν έγγραφες διαπραγματίες στον τοπικό και Αθηναϊκό Τύπο ώστε να γίνει γνωστό το μεγάλο πρόβλημα που από χρόνια απασχολεί το Ζαγόρι.

3. Άποροι Ζαγορίσιοι φοιτητές

Το Δ.Σ. απεφάσισε να επανέλθει σε παλαιό του αίτημα προς το Ριζαρείο Κληροδότημα ώστε να μπορούν οι άποροι Ζαγορίσιοι φοιτητές που σπουδάζουν σε ανώτατες σχολές να στεγάζονται στους κοιτώνες των εκκλησιαστικών σχολών στο Χαλάνδρι που από χρόνα δεν παρουσιάζουν πληρότητα από μαθητές που φοιτούν σ' αυτές. Περιμένουμε ότι το πολυμελές συμβούλιο της Ριζαρείου θα εξετάσει με κατανόηση και προσοχή το θέμα ώστε να ανακουφιστούν οικονομικά Ζαγορίσιες άπορες οικογένειες.

4. Πολιτιστικές και Πνευματικές εκδηλώσεις

Κατά την χειμερινή περίοδο θα γίνουν στο Πνευματικό μας Κέντρο ποικίλες εκδηλώσεις πνευματικού και πολιτιστικού περιεχομένου το πρόγραμμα των οποίων θα σας ανακοινώσουμε σύντομα.

5. Χορευτικά τμήματα- Δημιουργία Χορωδίας

Από τον Οκτώβριο θα αρχίσουν να διδάσκονται παραδοσιακοί χοροί του Ζαγοριού και άλλων περιοχών της Ηπείρου για αγόρια και κορίτσια από ηλικίας 6-20 ετών. Επίσης με πρωτοβουλία του εκλεκτού Ζαγοριού Καθηγητού κ. Θωμά Μπαϊρακτάρη θα γίνουν εργασίες για δημιουργία χορωδίας Δημοτικής μουσικής.

Παρακαλούμε όλους, αδιακρίτως ηλικίας να ενισχύσουμε την προσπάθεια αυτή πρωτοβουλία, που θα ανεβάσει το πολιτιστικό επίπεδο των Συνδεσμού.

Εγγραφές πληροφορίες κάθε Δευτέρα και Τετάρτη από ώρα 7:30-9:30 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο του Συνδέσμου Χριστοβασιλή 8 τμήλ. 32974.

Αγαπητοί συμπατριώτες πιστεύοντας ότι θα σας βρούμε συμπατριώτες στις προσπάθειές μας σας γνωρίζουμε ότι η οικονομική συνδρομή σας είναι το μοναδικό έσοδο του Συνδέσμου.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς

Το Δ.Σ.

από «χωρίον Άγιος Μηνάς». Αυτά έπιαναν και το μισό της 3ης στήλης, που το δεύτερο μισό της είχε ονόματα «από Βλαχία». Εκεί λοιπόν, στην 4ην στήλη, στο κεντρικό μέρος του τριπτύχου, διάβασα: «Χωρίον Καστράκι: Ιωάννου, Ιωάννου, Μανουήλ...». Αντέγραψα τα ονόματα ιερομονάχων και μοναχών.

Στο πλήθος των ονομάτων από τα χωριά θα μπορούσαν πολλές οικογένειες της περιοχής να βρουν τους προγόνους των, αλλά «ων οίδεν ο Θεός το όνομα», εμείς δεν μπορούμε να τους ξέρουμε χωρίς το οικογενειακό τους.

Απ' έξω από το τριπτύχο γραμμένο «το έτος 1873, Σεπτεμβρίου 12» και τ' όνομα του γνωστού ηγουμενίου της Μονής «Καλλινίκου, χωρίον Κορτινίστα».

Όποτε, κι αν είχε σβήσει το Καστράκι στα 1873, ακόμα μνημονεύονταν. Έτσι προσδιορίσαμε κάπως μια περίοδο τριακοσίων ετών ζωής: από το 1676, που «ανηγέρθη εκ βάθρων», η εκκλησία της Ευαγγελιστρίας, ως τα 1873 περίπου».

Το Καστρο αυτό, συγκρινόμενο με άλλα, ήταν φαίνεται ένα από τα μικρότερα ίσως ως προς την έκτασή του, όχι όμως και στη σπουδαιότητά του και πιθανόν γι' αυτό το λόγο να ονομάστηκε Καστράκι». Και σίγουρα από το Καστρο και Καστράκι, πήρε την ονομασία ένα από τα κοντινά εκεί χωριά.

Ακόμη δεν γνωρίζουμε, αν το χωριό Καστράκι, είχε κάποια σχέση με το χωριό Βοϊδοματίης ή αν πρόκειται περί δύο διαφορετικών χωριών.

Μέσα στο χώρο του Κάστρου, όπου τα ζώα με το περπάτημά τους ξεριζώνουν τ' αγριοχόρτα, δημιουργώντας έτσι μικρά μονοπάτια (γιδόστια), παρουσιάζονται πάμπολλα θραύσματα πήλινων αγγείων.

«... Κινητά ευρήματα της περιοχής είναι πρώτα-πρώτα τα νομίσματα, που προσέχουν περισσότερο οι χωρικοί μας, γιατί νομίζουν πως αυτά αξίζει τον κόπο να τα μαζεύουν. Είδα στα χέρια

πολλών και ο ίδιος βρήκα στα νεοφωγάματα νομίσματα αρχαία ελληνικά, (και ασημένιο ένα της Κορίνθου, με Πήγασο, είχαν στο αρχοντικό του Μίσου στην Αρίστη), μεταγενέστερα βυζαντινά, βενέτικα πολλά και τουρκικά. Αλλά τα νομίσματα, που μεταφέρονται εύκολα από τόπο σε τόπο, δεν είναι οι σημαντικότερες ενδείξεις, όταν μάλιστα είναι επιφανειακά ευρήματα ή δεν ξέρουμε ακριβώς τις συνθήκες της ευρέσεώς των. Περισσότερα λένε τα περιφρονημένα κομμάτια των αγγείων, που ανακαλύπτει όποιος τα προσέχει ανάμεσα στις πέτρες και τα χώματα.

Κι' αυτά μιλούν κυρίως για δυο εποχές στο Καστράκι: 4ο-3ο αιώνα π.Χ. (μελαμβαφή όστρακα) και Τουρκοκρατία.

Της δεύτερης αυτής εποχής σπουδαιότερα κάπως είναι δύο ευρήματα: Είναι ένα κεραμίδι ενεπίγραφο που βρέθηκε στα χαλάσματα της Μεγάλης Εκκλησίας και η σφραγίδα του βασιλιά της Πολωνίας Σιγισμόνδου Β', (όπως την περιγράφει και ο HAMOND»).

Είμαστε πολύ παράξενοι ή να πω απαίδευτοι, γιατί δεν έχουμε συναίσθηση της ζημιάς και της συσκότισης που προκαλούμε στην ιστορία του τόπου μας, όταν βρίσκουμε ένα νόμισμα ή οποιοδήποτε άλλο μεταλλικό εύρημα και δεν το παρουσιάζουμε σε κάποιον ειδικό ή αρμόδιο, αν μη τι άλλο, τουλάχιστον να το ιδεί και να το περιγράψει!

Τα κρατάμε, τα κρύβουμε ή το πολύ να τα πωλήσουμε στους λαιοπώλες αντί πινακίου φακής, ως επί το πλείστον και μαζί τους πωλούμε και την αξία της ιστορικής του τόπου μας!

Για τα πήλινα ευρήματα ούτε λόγος καν γίνεται, ή τα περιφρονούμε ή τα κάνουμε μικρότερα κομμάτια ή αν βρεθεί ολόκληρο, να το πάρουμε στο σπίτι μας, έτσι για ομορφιά.

Πόσο ψυχρά και φθηνά διαπραγματευόμαστε την ιστορία του δικού μας τόπου!

Πότε τέλος πάντων, θα μάθουμε σωστά ν' αγαπούμε τον τόπο μας και να σεβόμεθα την ιστορία του;

Ποιός και πως θα μας διδάξει τον τρόπο;

7. Φ. Πέτσα - Ι. Σαραλή: έβδομ. σελ. 69, 70.

8. Ι. Γ. Παπαϊωάννου: «Το Παπικό», τόμ. Α', πρώτη έκδοσις, σελ. 84..

9. Φ. Πέτσα - Ι. Σαραλή: ενθ. αν. σελ. 72.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΤΩΝ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΠΟΥΛΩΝ ΣΤΙΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Και στις φετινές γενικές εξετάσεις για την εισαγωγή των αποφοίτων στα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, πολλά παιδιά από το Ζαγόρι πέτυχαν και κατέλαβαν τις αντίστοιχες θέσεις με πάρα πολύ καλές επιδόσεις.

Το περιοδικό μας δημοσιεύει ονόματα παιδιών που συγκέντρωσε και εύχεται σε όλους τους επιτυχόντες καλές σπουδές.

1) Έφη Κατσαδήμα, Μονοδέντρι, Νοσηλευτική Ιωαννίνων.

2) Ειρήνη Νούσια, Δίλοφο, Οργάνωση και Διοίκηση Επιχ.

3) Γεωργία Βαζζάκα, Καπέσοβο, Χημικών - Μηχανικών ΕΜΠ.

4) Ηλέκτρα Βογά, Καπέσοβο, Παιδαγωγικό Ιωαννίνων.

5) Ευάγγελος Παπιγκιώτης, Άνω Πεδινά, Φιλολογία Θεσ/νίκης.

6) Ρούλα Παπιγκιώτη, Άνω Πεδινά, Ψυχολογικό Ιωαννίνων.

7) Μαίρη Γκόντου, Άνω Πεδινά, Ψυχολογικό Ιωαννίνων.

8) Άννα Τάγκα, Κουκούλι, Ιατρική Αθηνών.

9) Γεώργιος Γεωργιάδης, Κουκούλι, Πολυτεχνείο Πατρών.

10) Κλεοπάτρα Κούγκουλη, Άγιος Μηνάς, Τεχνολογία Γεωπονίας Μεσολογίου.

11) Μαρία Βακόλα, Άγιος Μηνάς, Φιλοσοφική Αθηνών.

12) Αρετή Παπτά, Μηλιωτάδες, Αγγλική Φιλολογία Θεσ/νίκης.

13) Κλειώ Κουτρούμπα, Τσεπέλοβο, Φιλοσοφική Αθηνών.

14) Κων/να Ρακοπούλου, Τσεπέλοβο, Γυμναστική Ακαδημία Θεσ/νίκης.

15) Ειρήνη Κουμπή, Τσεπέλοβο, Αγγλική Φιλολογία Θεσ/νίκης.

16) Ευάγγελος Οικονόμου, Τσεπέλοβο, Νοσηλευτική Ιωαννίνων.

17) Σπυρίδων Βέρμπης, Ασπράγγελοι.

18) Ανδρομάχη Παπαζήκου,

Ασπράγγελοι.

19) Μιλτιάδης Γκοδύμης, Ασπράγγελοι.

20) Φανή Μπίκα, Ασπράγγελοι.

21) Ανδρονίκη Τσιαπίλη, Διπόταμο, Νηριαγωγών Θεσ/νίκης.

22) Κων/νος Τσιαπίλης, Διπόταμο, Ηλεκτρ. - Μηχανολόγων Εάνθης.

23) Μαρία Κακαγιά, Βίτσα, Αγγλική Φιλολογία.

24) Κων/νος Καραβίδας, Καλωτά, Σχολή Αισθητικής Αθηνών.

25) Νίκος Μητσιμάρης, Λεπτοκαρυά, Τ.Ε.Ι. Μηχανολόγων Λάρισας.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων συγχαίρει τους Βέρμπη Σπυρίδων Ανδρομ. Παπαζήκου Γκοδύμη Μιλτιάδη Φανή Μπίκα που πέρασαν στις Ανώτερες και Ανώτατες Σχολές.

Εύχεται σε όλους υγεία και ευδωμή στους όμορφους στόχους τους.

Εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια στα αγαπητά μας ανήμια Κλειώ Κουτρούμπα που πέτυχε στη Φιλοσοφική Αθηνών στην Ειρήνη Κουμπή που πέτυχε στην Αγγλική Φιλολογία Θεσσαλονίκης και στον Ευάγγελο Οικονόμου, που πέτυχε στη Νοσηλευτική Ιωαννίνων.

Οι θείοι
Ανδρέας - Ισμήνη.

Θερμά συγχαρητήρια στο Νίκο Μητσιμάρη που πέρασε στα ΤΕΙ Μηχανολογίας Λάρισας.

Φ. Γ.

Ο κ. και η κ. Τόζιου εύχονται στην δ/δα Κούγκουλη Κλεοπάτρα, που πέτυχε στην

Τεχνολογία Γεωπονίας Μεσολογίου, καλή σταδιοδρομία.

1. Την αγαπημένη μου μαθήτριά Κλειώ Κουτρούμπα που πέτυχε στη Φιλοσοφική Σχολή του Παν/μίου Αθηνών, κόρη του Χριστόφορου και της Μερόπης Κουτρούμπας.

2. Την Κων/τίνα Ρακοπούλου, που πέτυχε στη Γυμναστική Ακαδημία Θεσ/νίκης, κόρη του Θανάση και της Σπυριδούλας Ρακοπούλου και

3. Την Ειρήνη Κουμπή, που πέτυχε στην Αγγλική Φιλολογία Θεσ/νίκης, κόρη του Μιχάλη και της Νίκης Κουμπή

Συγχαίρω θερμά για την επιτυχία τους και τους εύχομαι καλή σταδιοδρομία.

Με αγάπη
Γιώργος Δ. Τσουμάνης

Ο δίσκος του Συλλόγου Νέων Αρίστης

Ακούω και ξανακούω τον έξοχο δίσκο του Συλλόγου Νέων Αρίστης «Παραδοσιακό γλέντι στο Ζαγόρι της Ηπείρου». Μοναδικό μνημείο της γνήσιας μουσικής μας παράδοσης. Αλήθεια τι μεράκι, τι ομορφιά. Γνωστά βέβαια σ' εμάς ακούσματα, δεμένα με χίλιες αναμνήσεις. Τ' αξέχαστα «Τακούτσια» σε μια από τις πιο γνήσιες και αληθινές τους στιγμές. Έχου γεμάτοι ευγένεια, αρμονία, μελωδίες καθαρές, άφρονη εκτέλεση με κέφι, μεράκι και απόλυτη ευσυνειδησία απ' τους εκτελεστές που κράτησαν ζωντανή τη γνήσια Ζαγορίσια μουσική παράδοση.

Γράφω τούτο το σημείωμά μου τώρα, στον απόηχο των πανηγυριών μας και δεν μπορώ ν' αποφύγω θλιβερές σκέψεις. Ελάχιστα απ' τα ωραία μας τραγούδια ακούγονται στα Ζαγορίσια πανηγύρια.

Σιγά-σιγά χάνονται οι οργανοπαίκτες που κουβαλούν μέσα τους τη γνήσια μουσική μας παράδοση. Απ' τα «Τακούτσια» έμεινε σχεδόν μόνος κι ίσως τελευταίος, ο ανεπανάληπτος λαμπρός κλαρινίστας ο Γρηγόρης Καψάλης. Κι απ' την άλλη μεριά η εισβολή του «μουσικού πολτού» απ' τα τουρκοτισμικά, τα ντραμς, τις ηλεκτρικές κιθάρες και άλλα παρόμοια, συμπαρασέρνει και τείνει να ισοπεδώσει τα πάντα.

Μέσα σ' αυτή τη λαίλαπα που πάει να σβήσει την πολιτιστική μας παράδοση, να αλλοτριώσει τις ρίζες της Εθνικής μας ιδιαιτερότητας, έχω μπροστά μου το δίσκο του Συλλόγου Νέων Αρίστης, πραγματικό μετερίζι άμυνας για τη διάσωση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Λαμπρό δείγμα υπεύθυνης, σωστής δουλειάς και προσφοράς.

Ένα μεγάλο Εύγε απ' την ταπεινότητά μου, για τη χαρά και τη συγκίνηση που μας χάρισαν με το δίσκο τους. Η θαυμάσια προσφορά τους θα βρεί άραγε μιμητές απ' τους νέους των χωριών μας;

Θέλω να το πιστεύω και να ελπίζω. Και μια καλοπροαίρετη παρατήρηση ας μου επιτρέψει ο μοναδικός μας Γρηγόρης Καψάλης.

Αυτά τα ΣΥΝΘΕΣΑΙΖΕΡ και τ' άλλα κλαπατσιγγάνα τι τα θέλει στα πανηγύρια μας; Μουσικός με τέτοια ευσυνειδησία, τεχνική πληρότητα και ευαισθησία δεν πληγώνεται;

ΣΚΑΜΝΕΛΙ 25 Αυγούστου 1991

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΘΕΟΔΩΣΙΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

ΘΑΝΑΤΟΙ:

Μακρυά από τη γενέτειρά μου στη Θεσσαλονίκη, πέθανε ο ενταφιαστής ο συνταξιούχος δάσκαλος, τελευταίος από την παλιά γενιά των δασκάλων του χωριού μας, ο Ανδρέας Θεοδωρίδης σε ηλικία 86 ετών.

Ας είναι αιωνία η μνήμη του. Σ. Θ.

ΑΡΙΣΤΗ

ΘΑΝΑΤΟΙ:

Ο κόσμος της Αρίστης όλο και λιγοστεύει... Πρόσφατα αποχαίρετσαν τη ζωή οι:

— Σοφία σύζυγος Δημητρίου Μασσίκα.

— Σταματία σύζυγος Ανδρέα Χαμινάδου που τάφηκε στην Λαυράδα.

— Ιωάννης Αρ. Μιχαήλ. Αιωνία τους η μνήμη. Σ.Σ.

ΠΑΠΙΓΚΟ

ΘΑΝΑΤΟΙ:

Πέθανε στις 6 Οκτωβρίου

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΟΛΓΑ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΟΥ

(Πάπιγκο)

Αγέρωχη και λεβέντικα αντιμετώπισε το συναπάντημα με το χάρο η Όλγα Πρωτοσυγκέλου. Κάπου ο οργανισμός της την εγκατέλειψε γιατί το βάρος των 91 χρόνων της δεν το άντεχε άλλο...

...Πριν 60 περίπου χρόνια ξεκίνησε από την Αρίστη —γέννημα και θέμμά της— για να στήσει το νοικοκυριό και την οικογένειά της στο Μεγάλο Πάπιγκο. Έτσι από Παπακάστα έγινε Πρωτοσυγκέλου, ταιρί του γραμματικού της Κοινοότητας Μιχαήλ Πρωτοσυγκέλου. Συνταξιοτίμησε τόσο με το χάρο και τους ανθρώπους του κι αγαπήθηκε περίσσια απ' αυτούς. Γι' αυτό και η τελευταία της επιθυμία ήταν να γίνει «ένα» με το χώμα του Πάπιγκου.

Ένα πολυάνθρωπο «ψίκι», το απόγευμα της πρώτης Οκτώβρη (που θύμιζε Αύγουστο) από τα παιδιά της, τ' ανήμια και τα ξαδέφρα της, τους συγγενείς και τους φίλους του Πάπιγκου και των κοντινών χωριών, βγήκαν από τον Αη-Βλάση και την κατευθώσαν ως το μικρό κοιμητήριο, στεγνή πράξη της ζωής της. Το τροφαντό της πρόσωπο και η γαλήνια μορφή της έδειχναν πως ήταν ευχαριστημένη. Είχε ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις και την αποστολή της στη ζωή. Το χώμα του Πάπιγκου σίγουρα θα σεβαστεί την αγάπη της γι' αυτό και δεν θα βαράινει τα σωθικά της. Καλοτάξιδη Όλγα Πρωτοσυγκέλου. Θα σε θυμούμαστε παντοτινά. Σ.Σ.

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ιδρυτής: ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

★

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ και

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ (ΙΛΕΖ)

Σίνα 4 454 45 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τηλ. 79286 - 74.000

Υπεύθυνος για το Νόμο:

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Πρόεδρος Ι.Λ.Ε.Ζ.

Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα

Τηλ. 30170

★

Υπεύθυνος Ύλης:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

Αργυρινών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τηλ. 27.105

λά τους στέφανα.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΦΡΑΓΚΑΛΕΣ

Στη συγχωριανή μας Ελένη Γ. Καλογήρου, που έδωσε αμοιβαία υπόσχεση γάμου με τον Ανδρέα Καρβούννη από τους Ασπραγγέλους, ευχόμαστε καλά στέφανα.

Οικογ. Θ. Σ.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

ΓΑΜΟΙ:

Στις 19.10.91 στο Μπισδονάκι ο Καπεσοβίτης Αντώνης Σπ. Ζαμπάλας παντρεύτηκε με την εκλεκτή του Εύα Αλ. Χριστοδούλου.

Στα Πάννινα έγινε στις 19.10.91 και ο γάμος του Γιάννη Αλ. Γκούρη απ' το Τσεπέλοβο με την Ανδρονίκη Ιωαν. Ζούκη απ' το Καπέσοβο.

Εύχομαι στα νύπαντρα ζευγάρια κάθε ευτυχία και πολλούς απογόνους.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ:

Ευχαριστούμε θερμά όσους συμπαράσθηκαν και παραυρέθηκαν στο βαρύ πένθος μας, για το θάνατο της αείμνηστης μητέρας μας και γιαγιάς Όλγας, χήρας Μιχαήλ Πρωτοσυγκέλου που κηδεύτηκε στο Πάπιγκο Ζα-

γορίου την 1η Οκτωβρίου 1991.

Τα τέκνα: Δημήτριος, Ελευθερία, Πανταζής, Ελένη.

Τα εγγόνια: Όλγα, Μαρία, Κων/νος, Δημήτριος.

ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ

Στις 20 Οκτωβρίου ο Βασίλειος Σιόλας του Ιωάννου, 84 χρόνων, από το Πάπιγκο, ενώ βάδιζε σε απόκρημνη περιοχή έξω από το χωριό του, έπεσε και σκοτώθηκε. Ο τραγικός θάνατός του συντάραξε την μικρή κοινωνία του χωριού του.

Το «ΖΑΓΟΡΙ» μας εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ανακοινώνεται ότι στα χωριά Ελαφότοπος, Άνω και Κάτω Πεδινά έγιναν αλλαγές στους αριθμούς τηλεφώνων. Ειδικότερα στα τρία πρώτα νούμερα το 6 γίνεται 7 και το 3 γίνεται 2, δηλ. το 613 γίνεται 712. Παράδειγμα Ο Ελαφότοπος είχε αριθμό 61237 και γίνεται 71237, τα Κάτω Πεδινά από 61238 γίνεται 71238 και τα Άνω Πεδινά από 61239 γίνεται 71239.

ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Από το Δασαρχείο Ιωαννίνων ανακοινώθηκε, ότι σύντομα θα αρχίσει η εκτέλεση των παρακάτω έργων αναδάσωσης στην περιοχή μας.

1. Ασπράγγελοι αναδάσωση δρχ. 1.500.000.
2. Λεπτοκαρυά κατασκευή περιφράξεων - φυτεύση δρχ. 9.000.000.
3. Φραγκιάδες αναδάσωση δρχ. 1.500.000.
4. Βραδέτο συντήρηση ποτίστρας δρχ. 400.000.

5. Σκαμνέλι αποπέρατωση στεγάστρου, επισκευή ποτίστρας δρχ. 900.000.
6. Τσεπέλοβο συντήρηση ποτίστρας δρχ. 500.000.
7. Κάτω Ραβένια, επισκευή ομβροδεξαμενής δρχ. 500.000.
8. Δίλοφο εργασίες καθαρισμού δασών δρχ. 2.000.000.
9. Βρουσχωράι κατασκευή τοίχου αντιστήριξης δρχ. 1.500.000.

Σ. Θ.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. Βαζζάκας Βύρων
2. Βαζζάκας Κώστας
3. Γιαννακός Ευριπίδης
4. Θεοδώρου Σάββας
5. Κυριαζή Κάλυ
6. Νικολάδης Γιάννης
7. Οικονόμου Κώστας
8. Τζιόβας Βασίλης
9. Τζιόβας Φίλιππος
10. Τσαούσης Λεωνίδας

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:

- α) Επιταγές - Εμβάσματα: ΘΑΝΑΣΗΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΣ Σίνα 4 454 45 Ιωάννινα
- β) Η καταβολή συνδρομών - εισφορών: ιδιοχείρως και στη διαθεσιμότητα: Μυροπολίτη Κ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ Λόρδου Βύρωνος 21 (κ. Τούλα Παύλα)
- γ) Κατώτερη ετήσια συνδρομή δρχ. 1.500

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ
ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

10.000

Τόσκας Ιωαν. Οδυσσέας

5.000

Αποστολίδης Π. Τάσης
Βαταβάλης Αντώνιος
Κονισπάθης Λ. Φώτιος
Καράσσα-Αποστολίδη Ευ-
μορφίαΛαμπράκης Απόστολος
Φιλίδης Αθαν. Θεόδωρος

4.000

Βαρκούκη Νίνα
Βαρκούκη-Κατριτζόγλου
Μαρία
ΖΑΡΟΠΟΥΛΟΣ CHRIS
Ζώης Ζ. Αλέκος
Ράδη Φερηνίκη
Χριστακοπούλου-Παγούνη
Κούλα

2.500

Λυκούδης Περικλής
Σιαμπέκας Θωμάς
Τσιοφόπουλος Κων/νος

2.000

Βακόλα Ελ. Άννα
Βούρδας Αθαν. Ηλίας
Ηλιάδης Αναστάσιος
Κατσαρού-Παπαδοπούλου
Χαρίκλεια
Κουνάβος Αλέξανδρος
Οικονόμου Ιωάννης
Παπαδοπούλου Ευφροσύνη
Πέτσας Χαρίσης
Τόλογλου Θρασύβουλος
Τραγουλιάς Ανδρέας
Τσουμάνης Ν. Γεώργιος
Χατζόπουλος Δημήτριος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Βούρδας Αθανάσιος
Καρβούνης Ανδρέας
Κογκούλης Ιωάννης
Κρεμμύδας Μάνθος
Οικονομίδης Ιωάννης
Σιούτης Αθανάσιος
Τσαούση-Βαγγελή Ρένα
Τσαούση-Ιωαννίδου Έρρικα
Τσατσόπουλος Δ. Γεώργιος
Τσέπη Παν. Κούλα
Χρήστου Κ. Ιωάννης

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΔΩΡΕΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ:

Για την εκπλήρωση των σκοπών του περιοδικού «το ΖΑΓΟΡΙ
μας»— Η κ. Λιλή Κ. Παληού στη μνήμη του Δημητρίου Κρομμύδα
δρχ. 10.000.

Η Σ.Ε. ευχαριστεί θερμά.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ:

Προσφορές για την Παναγία

	Δρχ.
1) Ευφροσύνη Βράνιαλη (Καρπούζη)	5.000
2) Αλκμήνη Σοφianoπούλου (Καρπούζη)	5.000
3) Φαιναρέτη Φ. Χρόνη (Καρπούζη)	5.000
4) Μαρία Κ. Πριμικήρη	5.000
5) Πανωραία Γ. Μιχαήλ (Γκράτζιου)	5.000

Η Εκκλ. Επιτροπή

ΛΑΪΣΤΑ:

— Ο κ. Παυλίδης Ιωάννης προσέφερε 20.000 δρχ. στον Μορ-
φωτικό Σύλλογο Λαϊστής.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Δια τας επισκευάς των Εκκλησιών και των παρεκκλησιών του
χωριού μας οι χωριανοί μας πρόσφεραν τα εξής χρηματικά ποσά:

	Δρχ.
1) Χαρίκλεια Δημητρίου Τσομίδη εις μνήμην συζύγου της	10.000
2) Δημήτριος Μπαλλής εις μνήμην του αδελφού του	20.000
3) Βάιος και Χαρίκλεια Νούτσου	5.000
4) Χαρίκλεια Ιωάννου Κουνάβου	15.000
5) Μαρούλα Γεωργίου Τσόκου	10.000
6) Χαϊδούλα Νικ. Παντίση	5.000
7) Χαρίκλεια Μπίρη	2.000
8) Δημήτριος Μπάρκας	1.000
9) Ιωάννης Βακάρος	1.000
10) Αικατερίνη Δήμου Τσιόμου	5.000
11) Θέα Αργ. Σαμαρά	5.000
12) Οικογένεια Λάκη Καραμπέρη	5.000
13) Οικογένεια Αθανασίου Δούμα	5.000.

Η Ερανική Επιτροπή Γυναικών Βρυσοχωρίου τους ευχαριστεί.

Προσφορές
για το Ηρώ της
Ζαγορίσσιας γυναίκας

- Ο Μορφωτικός Αναπτυξιακός Σύλλογος Γρεβεντιού
δρχ. 5.000.
- Η κ. Βαρβάρα Αγάπη στη μνήμη της Φρόσως Ιωαν-
νίδη δρχ. 5.000.
- Ο κ. Αθανάσιος Φαϊτάς δρχ. 5.000

Η ΙΛΕΖ ευχαριστεί θερμά.

ΕΙΣ ΤΗΝ
ΣΤΙΣ ΡΙΖΕΣ

Τα τελευταία χρόνια παρατη-
ρείται στο Τσεπέλοβο ένα αξιο-
σημείωτο φαινόμενο που σχε-
ζεται με την αγάπη που δείχνουν
οι νέοι άνθρωποι για τον τόπο
τους. Γάμοι, αρραβώνες, βαπτί-
σια και κάθε είδους γλέντια και
τραπέζια γίνονται στο χωριό κι
όχι στα Γιάννενα όπως παλιότε-
ρα. Σ' αυτό το γεγονός βέβαια
βοηθάνε πολύ και οι δυνατότη-
τες που παρέχουν η ταβέρνα του
Γ. Παπιγκιώτη και κυρίως το ξε-
νοδοχείο «ΔΡΑΚΟΛΙΜΝΗ» των
Αφών Αθανασούλα.

Έτσι στις 25 Αυγούστου δυο
νέα ζευγάρια ο Χρήστος και η
Ξένια Τσουμάνη και ο Βασίλης
και η Ελένη Κώστα βάπτισαν
τους πρωτότοκους γιους τους
στο Αγίαννη το Ρογκοβό οι πρώ-
τοι και στον Αϊ-Νικόλα του χω-
ριού μας οι δεύτεροι. Το μεση-
μέρι της Κυριακής ο Βασίλης
και η Ελένη Κώστα έκαναν τρα-
πέζι στους συγγενείς και φίλους
τους στην αίθουσα του ξενοδο-
χείου «ΔΡΑΚΟΛΙΜΝΗ» για να
γιορτάσουν μαζί τους το και-
νούργιο ξεκίνημα του μικρού
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ και να δεχτούν τις
ευχές τους.

Στον ίδιο χώρο το βράδυ ο
Χρήστος και η Ξένια Τσουμάνη
δέχτηκαν τις ευχές των συγγενών
και των φίλων τους για τα βα-
πτίσια του μικρού ΠΕΡΙΚΛΗ
που ήταν ιδιαίτερα ζωηρός.

Τα τραπέζια ήταν πλουσιώ-
τατα και το σέρβις άψογο με
αποτέλεσμα όλοι να μείνουν εν-
θουσιασμένοι.

Κι όταν πέρασε λίγο η ώρα
και οι καλεσμένοι ήρθαν στο κέ-
φι στήθηκε χορός κι ακούστηκαν
και πολλά τραγούδια απ' τους
καλεσμένους που σημαίνει πως
στο Ζαγόρι υπάρχουν ακόμα με-
ρακλήδες και λάτρεις της παρ-
δοσης.

Εύχομαι ολόψυχα να ζήσουν
και να ναι καλοί χριστιανοί ο Πε-
ρικλής κι ο Αριστείδης και να
τους καμαρώνουν οι γονείς τους
και οι παππούδες τους.

Κι ακόμα εύχομαι να συνεχι-
στεί σ' όλο το Ζαγόρι αυτή η
προσπάθεια επιστροφής και τό-
νωσης με τέτοιες κοινωνικές εκ-
δηλώσεις.

Είναι κάτι που ο τόπος μας
το χρειάζεται.

Πάργος Δ. Τσουμάνης

Αθήνα